

**Stichting
Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Groothandel
in Levensmiddelen**

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de
Groothandel in Levensmiddelen
Akerstraat 92
6411 HD Heerlen
Telefoon : 045 - 5763 333
Telefax : 045 - 5741 117
website : www.bpf-gil.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van
de Kamer van Koophandel en Fabrieken
onder nummer 41151419

**Verslag over het boekjaar
1-1-2008 t/m 31-12-2008**

Inhoud

	Pagina
Bestuur en organisatie	5
Meerjarenoverzicht	7
Bestuursverslag	
Algemeen	9
Ontwikkelingen bij Bpf GIL in 2008	10
Financiële positie van Bpf GIL in 2008	13
Vooruitblik 2009	18
Beleggingen	21
Verantwoordingsorgaan	
Oordeel verantwoordingsorgaan over het door het bestuur gevoerde beleid in 2008	25
Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan over 2008	26
Jaarrekening	
Balans per 31 december	28
Staat van baten en lasten	30
Kasstroomoverzicht	32
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	33
Financiële risico's	34
Toelichting op de balans per 31 december	36
Toelichting op de staat van baten en lasten	41
Overige gegevens	
Gebeurtenissen na balansdatum	47
Financiering	47
Resultaatbestemming	47
Uitvoering	48
Actuariële verklaring	49
Accountantsverklaring	50
Bijlagen	
Begrippenlijst	51

Bestuur en organisatie

Samenstelling per 31 december 2008

Bestuur

Werkgeversvertegenwoordigers

E. Fischer	Federatie voor de Groothandel in Levensmiddelen (werkgeversvoorzitter)
B.A. Niemans	Nederlandse Vereniging voor de handel in gedroogde zuidvruchten, specerijen en aanverwante artikelen
H.A. Breekveldt	Federatie voor de Groothandel in Levensmiddelen
M.E. Krah	Federatie voor de Groothandel in Levensmiddelen

Werknemersvertegenwoordigers

E.J. Jansen	De Unie (werknemersvoorzitter tot 1 augustus 2008)
J.A. Spruijt	De Unie (vanaf 1 augustus 2008)
N. Meijer	FNV Bondgenoten (waarnemend werknemersvoorzitter van 1 augustus tot en met 31 december 2008)
P. Greveling	FNV Bondgenoten (tot en met 31 december 2008)
G. Mastenbroek	CNV Dienstenbond

Deelnemersraad

Namens deelnemers

W.J. Kramer	FNV Bondgenoten (voorzitter in de even jaren, tot 1 juli 2008)
J. Smeets	FNV Bondgenoten (secretaris, tot 1 juli 2008)
A. de Gans	CNV Dienstenbond (tot 1 juli 2008)

Namens gepensioneerden en gewezen deelnemers

F. Mooi	CNV Dienstenbond (voorzitter in de oneven jaren, tot 1 juli 2008)
P. Stegeman	Namens De Unie door CSO (voorzitter in de oneven jaren, vanaf 1 juli 2008)
L. van Wieringen	FNV Bondgenoten (tot 1 juli 2008)

Verantwoordingsorgaan

H.L. van Rozendaal	Namens werkgevers (voorzitter)
R. den Breejen	Namens gepensioneerden
B.J. Kip	Namens deelnemers

Organisatie

Secretaris	P.J.D. van der Woude
Presidium	E. Fischer, E.J. Jansen (tot 1 augustus 2008), N. Meijer (vanaf 1 augustus 2008), P.J.D. van der Woude
Beleggingscommissie	H.A. Breekveldt (voorzitter), E. Fischer, N. Meijer, E.J. Jansen (tot 1 augustus 2008), J.A. Spruijt (vanaf 1 augustus 2008)
Aansluitingscommissie	E. Fischer en N. Meijer in samenwerking met AZL
Accountant	KPMG Accountants N.V., Utrecht
Actuarieel adviseur	Hewitt Associates B.V., Eindhoven
Beleggingsadviseur	Hewitt Associates B.V., Amsterdam
Certificerend Actuaris	Towers Perrin, Amsterdam
Administrateur	AZL N.V., Heerlen
Vermogensbeheerder	Robeco Institutional Asset Management, Rotterdam
Compliance officer	Mr. M.J.H. Brouner, AZL N.V., Heerlen

Meerjarenoverzicht

	2008	2007	2006	2005	2004
Aantallen					
Deelnemers	9.423	7.978	7.268	7.270	7.818
Gewezen deelnemers	30.121	29.685	31.146	37.123	31.143
Pensioengerechtigden	5.649	5.323	4.899	4.532	4.179
Totaal	45.193	42.986	43.313	48.925	43.140
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Voorziening pensioen verplichtingen					
Eigen rekening	386.669	280.030	281.678	273.497	240.330
Overige technische voorzieningen					
Voorziening aanpassing sterftetafels	0	0	2.253	1.641	961
Reserves	14.358	98.055	78.558	54.532	44.739
Dekkingsgraad	103,7%	135,0%	127,7%	119,8%	118,6%
Bijdragen	34.249	29.655	26.027	25.761	29.033
Aangesloten ondernemingen	341	310	320	312	291
Premiepercentage					
Regeling 2001	19,50%	19,50%	19,50%	19,50%	19,50%
Regeling 2006	25,00%	25,00%	25,00%	–	–
Prepensioen	7,50%	7,50%	7,50%	7,50%	7,50%
Beleggingsmix					
Zakelijke waarden	22,0%	22,0%	23,0%	25,0%	26,0%
Vastrentende waarden	77,0%	78,0%	77,0%	75,0%	74,0%
Derivaten	1,0%	–	–	–	–
Beleggingsopbrengsten	-6.674	5.517	17.422	25.996	17.526
Beleggingsrendement	-2,2%	1,5%	5,3%	9,0%	7,1%
Benchmark	2,2%	1,2%	4,8%	7,1%	7,3%

Bestuursverslag

Algemeen

Inleiding

Hierbij presenteren wij u het verslag over het boekjaar 2008 (hierna te noemen: het verslagjaar). Dit verslag wordt uitgebracht in overeenstemming met de statuten van de Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Groothandel in Levensmiddelen (Bpf GIL). In het verslagjaar vergaderde het bestuur vier keer.

De in het verslag genoemde bedragen luiden in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Doelstelling

Bpf GIL geeft uitvoering aan de door de aangesloten werkgevers aan hun werknemers gedane toezegging voor pensioen bij ouderdom en overlijden. Zowel ten behoeve van de werknemers en gewezen werknemers als hun nagelaten betrekkingen, zoals opgenomen in het pensioenreglement en de statuten. De financiering van de pensioenaanspraken vindt plaats door bijdragen van zowel de werkgever als de werknemer. De pensioenregeling voorziet voor alle deelnemers in een ouderdomspensioen, een nabestaandenpensioen en een wezenpensioen. Deelnemers die geboren zijn vóór 1 januari 1950 en op 31 december 2005 deelnamen aan de regeling kunnen aanspraak maken op een prepensioen.

Bestuur en organisatie van het fonds

De deelneming aan Bpf GIL is voor de werknemers in de branche Groothandel in Levensmiddelen, behoudens enkele uitzonderingen, verplicht gesteld door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De verplichte deelname geldt ook voor de werknemers in ondernemingen die zich bezighouden met het kopen en verkopen aan wederverkopers van bakkerijgrondstoffen, specerijen, vleeswaren, visconserven, zoetwaren en/of

gedroogde zuidvruchten, tabak en/of tabaksproducten en levensmiddelen gericht op de binnen- en buitenhuishoudelijke markt.

Het bestuur bestaat vanaf 1 januari 2008 uit acht leden, van wie vier leden de werkgevers en vier leden de deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden vertegenwoordigen. In het verslagjaar is de werknemersvoorzitter, de heer Jansen afgetreden. De heer Meijer heeft daarom een deel van 2008 als waarnemend werknemersvoorzitter opgetreden. Vanaf 1 januari 2009 zal mevrouw Bergervoet (namens FNV Bondgenoten) tot het bestuur toetreden en de rol van werknemersvoorzitter overnemen. Zij zal de bestuurszetel van de heer Greveling overnemen, die per dezelfde datum uit het bestuur treedt. De heer Spruijt is de heer Jansen, namens De Unie, opgevolgd in het bestuur.

Bij Bpf GIL is een beleggingscommissie werkzaam, bestaande uit vier bestuursleden. De beleggingscommissie is in het verslagjaar acht keer bijeen geweest. De activiteiten van de beleggingscommissie in 2008 worden beschreven in de paragraaf 'Ontwikkelingen bij het fonds in 2008'.

Bpf GIL beschikt ook over een aansluitingscommissie, die in samenwerking met AZL de uitvoering van het ontwikkelde aansluitingsbeleid bij Bpf GIL verricht. De aansluitingscommissie is in het verslagjaar niet in vergadering bijeengekomen. Wel zijn een aantal zaken per e-mail en telefoon aan de aansluitingscommissie voorgelegd.

Uitbestede werkzaamheden

Administratie

De administratie van Bpf GIL is uitbesteed aan AZL N.V. te Heerlen. AZL N.V. draagt zorg voor de volgende zaken:

- de pensioen- en deelnemersadministratie;
- de financiële administratie;
- de jaarverslaglegging;
- de bestuursondersteuning en bestuursadvisering.

Waarmaking en advisering

Actuariala

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen adviserende en waarmerkende werkzaamheden. Het bestuur heeft de adviserende werkzaamheden in het verslagjaar opgedragen aan Hewitt Associates B.V. te Eindhoven en de waarmerkende werkzaamheden aan Towers Perrin, Amsterdam.

Controle

De controle van de jaarrekening is toevertrouwd aan KPMG Accountants N.V. te Utrecht.

Ontwikkelingen bij Bpf GIL in 2008

Afronding Pensioenwet

In het eerste kwartaal van het verslagjaar heeft het bestuur van Bpf GIL het implementatieproces van de nieuwe Pensioenwet afgerond, met als sluitstuk de aanpassing van de actuariële en bedrijfstechnische nota. In het verslagjaar werden met de Veegwet enkele wijzigingen in de nieuwe pensioenwetgeving aangebracht. De pensioenreglementen van Bpf GIL zijn hierop aanpast.

Tot slot heeft het bestuur op grond van de Pensioenwet een uitvoeringsovereenkomst opgesteld voor ondernemingen die vrijwillig bij het fonds zijn aangesloten of in de toekomst vrijwillig willen aansluiten.

Verplichtstelling

Bpf GIL is een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds in de zin van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, op grond van beschikking, nr. 67305, d.d. 26 november 1964, afgegeven door de Minister van Sociale Zaken en laatstelijk gewijzigd bij beschikking van 11 augustus 2005 (Staatscourant 2005, 157). Op grond van

de verplichtstelling is de deelneming aan Bpf GIL verplicht voor de werknemers in de branche Groothandel in Levensmiddelen, behoudens enkele uitzonderingen. De verplichte deelname geldt ook voor de werknemers in ondernemingen die zich bezighouden met het kopen en verkopen aan wederverkopers van bakkerijgrondstoffen, specerijen, vleeswaren, visconserven, zoetwaren en/of gedroogde zuidvruchten, tabak en/of tabaksproducten en levensmiddelen gericht op de binnen- en buitenhuishoudelijke markt.

CAO-partijen hebben in het verslagjaar een verzoek tot wijziging van deze verplichtstellingsbeschikking ingediend bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op wettelijk verplichte voorschriften. Het betreft de verlaging van de toetredingsleeftijd van 25 naar 21 jaar en het vervallen van de mogelijkheid voor directeur-groootaandeelhouders om zich vrijwillig aan te sluiten. Het Overlegorgaan Groothandels in Producten voor de Horeca en Grootverbruik heeft zienswijzen ingediend tegen het verzoek om wijziging van de verplichtstelling. Het Ministerie van SZW heeft de betrokken CAO-partijen in de gelegenheid gesteld om te reageren op deze zienswijzen en om een aantal punten van de aanvraag te verduidelijken. Deze procedure zal in 2009 vervolgd worden.

Handhaving verplichtstelling

Op grond van de verplichtstellingsbeschikking dienen werkgevers, die onder de werkingssfeer van het verplicht gestelde Bpf GIL vallen, zich aan te melden bij Bpf GIL. Daarnaast heeft Bpf GIL de plicht aan de aangesloten deelnemers, werkgevers en overige belanghebbenden om de uitvoering van de verplichtstellingsbeschikking te handhaven.

Bpf GIL is daarom in 2006 gestart met een pilot om ondernemingen te benaderen die volgens gegevens van het UWV een groothandel in levensmiddelen zijn, maar niet zijn aangesloten bij Bpf GIL. In de pilot zijn 44 ondernemingen betrokken. Eind 2008 was van 9 ondernemingen de procedure nog niet afgerond. In één geval is door de betrokken werkgever een juridische procedure aangespannen, die naar verwachting in 2009 door de Rechtbank Rotterdam behandeld zal worden.

In het verslagjaar zijn 24 ondernemingen verplicht aangesloten die zich op eigen initiatief hebben aangemeld bij het fonds. Daarnaast is er één onderneming op basis van vrijwilligheid aangesloten bij Bpf GIL. Totaal waren er eind 2008 341 ondernemingen aangesloten bij Bpf GIL. Van deze 341 ondernemingen zijn er 8 ondernemingen vrijwillig aangesloten bij het fonds.

Uitvoeringsreglement en incassoprocedure

Het bestuur heeft in het verslagjaar besloten om een boetebeleid in te stellen. Een boete kan door het fonds worden opgelegd als een werkgever niet voldoet aan zijn (informatie)verplichtingen. Het boetebeleid is vastgelegd in het uitvoeringsreglement en de incassoprocedure. Verder is in de incassoprocedure gewijzigd dat in het geval van een betalingsregeling, zowel voor de premies die onder de betalingsregeling vallen als de reguliere premies een machtiging tot automatische incasso afgegeven moet worden.

Naleving Principes Goed Pensioenfondsbestuur

Het bestuur onderschrijft de principes voor goed pensioenfondsbestuur die de Stichting van de Arbeid heeft vastgesteld en die in de Pensioenwet zijn opgenomen. Het bestuur van Bpf GIL heeft in 2007 de formele kant van goed pensioenfondsbestuur geregeld. In 2008 is hier verder invulling aan gegeven. Onderstaand kunt u terugvinden hoe het bestuur in 2008 verdere uitvoering heeft gegeven aan de inrichting van goed pensioenfondsbestuur.

Evaluatie principes

Het bestuur heeft in het verslagjaar meegewerkt aan het onafhankelijke onderzoek op basis waarvan een evaluatie zal plaatsvinden van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur en het medezeggenschapsconvenant. De resultaten van de evaluatie worden in het voorjaar van 2009 verwacht.

Deelnemersraad

Sinds 2004 kent Bpf GIL een deelnemersraad. De deelnemersraad adviseert het bestuur over diverse aangelegenheden, waaronder het premie- en toeslagenbeleid. De eerste zittingstermijn van alle leden eindigde op 1 juli 2008. Vijf van de zes leden hebben zich niet beschikbaar gesteld voor herbenoeming. Het bestuur heeft vervolgens deelnemers en gepensioneerden van Bpf GIL benaderd die eerder hadden aangegeven geïnteresseerd

te zijn in een functie in het verantwoordingsorgaan. Hieruit zijn drie geschikte kandidaten naar voren gekomen. Deze kandidaten worden in 2009 door het bestuur benoemd.

Gelet op de verkleining van het bestuur (van twaalf naar acht bestuursleden), is de deelnemersraad in het verslagjaar ook teruggebracht van zes naar vier leden, van wie twee de actieve deelnemers en twee de gewezen deelnemers en gepensioneerden vertegenwoordigen. De deelnemersraad vergaderde in 2008 slechts eenmaal zelfstandig, en eenmaal samen met het presidium. Na deze periode bestond onvoldoende quorum om een formeel advies uit te kunnen brengen aan het bestuur. Het bestuur heeft de deelnemersraad wel geïnformeerd over de ontwikkelingen die bij het fonds spelen.

Verantwoordingsorgaan

In het verslagjaar heeft de benoeming van de leden in het verantwoordingsorgaan plaatsgevonden. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit drie personen, een vertegenwoordiger namens deelnemers, een vertegenwoordiger namens gepensioneerden en een vertegenwoordiger namens werkgevers. De leden van het verantwoordingsorgaan zijn benoemd voor de duur van drie jaar.

Het verantwoordingsorgaan geeft jaarlijks een oordeel over het handelen van het bestuur, het door het bestuur gevoerde beleid over het betreffende kalenderjaar en de beleidskeuzes die betrekking hebben op de lange(re) termijn. In dit jaarverslag wordt separaat verslag gedaan van de bevindingen van het verantwoordingsorgaan ten aanzien van het door het bestuur in 2008 gevoerde beleid. Tevens is de reactie van het bestuur op dit oordeel opgenomen in dit jaarverslag.

Intern toezicht

Het bestuur heeft besloten het interne toezicht in te vullen door middel van een visitatiecommissie. Deze commissie zal eenmaal in de drie jaar het functioneren van het pensioenfonds evalueren en toetsen. Het gaat dan tenminste om een beoordeling van de beleids- en bestuursprocedures en de bestuursprocessen. Tevens zal deze commissie de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd beoordelen. Tenslotte kijkt deze commissie naar de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

De visitatiecommissie zal bestaan uit drie onafhankelijke, externe, personen die verder geen banden met het bestuur van het fonds hebben. In 2009 zal het bestuur zich buigen over de bemensing van de commissie en de eerste opdracht tot visitatie verstrekken.

Evaluatie en deskundigheid

Het bestuur heeft in haar statuten een procedure opgenomen om haar eigen functioneren periodiek te evalueren. In het verslagjaar heeft het bestuur een self-assesment uitgevoerd onder leiding van Breek Advies. De actiepunten die uit deze sessie zijn voortgevloeid worden door het bestuur uitgevoerd.

Daarnaast heeft het bestuur in 2008 een onafhankelijke nulmeting rondom het kennisniveau laten uitvoeren. Hiervoor is gebruik gemaakt van de kennisreflector van SPO (Stichting Pensioen Opleidingen). Op basis van de resultaten van deze kennisreflector wordt het opleidingsplan voor het bestuur in 2009 nader ingevuld. In 2009 zal het bestuur collectief één tot twee studiedagen organiseren. Tijdens de eerste studiedag zal SPO worden verzocht om een terugkoppeling van de kennisreflector te geven en zullen de pensioenreglementen en de ABTN van het fonds besproken worden.

Daarnaast besteedt het bestuur actief aandacht aan deskundigheidsbevordering van de leden van het verantwoordingsorgaan en de deelnemersraad. De leden van het verantwoordingsorgaan hebben in 2008 de Introductie cursus Pensioenen Governance bij SPO gevolgd. De leden van de deelnemersraad hebben een toelichting op het beleggingsbeleid gekregen van de voorzitter van de beleggingscommissie.

Gedragscode / Compliance Officer

De koepels hebben een nieuwe modelgedragscode opgesteld op basis van de gewijzigde wet- en regelgeving. Deze modelgedragscode is als uitgangspunt genomen voor de actualisering van de gedragscode die door Bpf GIL wordt gehanteerd.

In de loop van het verslagjaar is de heer J.A.M.I. Hoens van AZL als compliance officer opgevolgd door mevrouw M.J.H. Brouner. De compliance officer is belast met de controle op de naleving van de gedragscode.

Communicatie

Communicatieplan

Reeds in 2007 is het communicatieplan 2008-2010 vastgesteld. In het communicatieplan is opgenomen voor wie welke vorm van communicatie bestemd is. Tevens is een jaarkalender opgenomen waarin de diverse communicatiemomenten en -middelen zijn opgenomen.

Werkgeversbijeenkomst

Bpf GIL heeft op 11 februari 2008 voor de derde maal een bijeenkomst georganiseerd voor de aangesloten werkgevers. Verder hebben de aangesloten werkgevers in maart en oktober van het verslagjaar een digitale werkgeversnieuwsbrief ontvangen. Door middel van de digitale werkgeversnieuwsbrief worden werkgevers geïnformeerd over actuele en fondsspecifieke ontwikkelingen. In 2009 zal de werkgevershandleiding van Bpf GIL vernieuwd worden.

Website

In het verslagjaar is een aanvang gemaakt met de nieuwe release van de website van Bpf GIL. Op de nieuwe website zal onderscheid gemaakt worden tussen de verschillende doelgroepen, die bij het fonds betrokken zijn. Verder zal een nieuw onderdeel met informatie voor werkgevers aan de website worden toegevoegd. De nieuwe website zal in 2009 gelanceerd worden. Het adres van de website blijft www.bpf-gil.nl.

Deelnemers kunnen verder aan de hand van een pensioenplanner op de website berekenen wat de gevolgen zijn voor de hoogte van het GIL-pensioen bij bijvoorbeeld eerder stoppen met werken of bij het uitruilen van ouderdomspensioen in nabestaandenpensioen.

Correspondentie aan deelnemers

In 2008 is een startbrief opgesteld voor nieuwe deelnemers. Hierbij is gekozen voor een korte brief en een brochure, waarin de pensioenregeling op begrijpelijke wijze wordt uitgelegd. De deelnemers hebben in november 2008 een Uniform Pensioenoverzicht met de stand van zaken per 31 december 2007 ontvangen. Beide documenten zijn ook in te zien op de website van het fonds.

Naleving wet- en regelgeving

Het afgelopen jaar zijn aan het fonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB geen -aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Financiële positie van Bpf GIL in 2008

Gevolgen kredietcrisis voor Bpf GIL

Met name in het laatste kwartaal van het verslagjaar, werd de gehele financiële wereld geconfronteerd met een ongekende kredietcrisis die, begonnen in de Verenigde Staten, zich als een inktvlek wereldwijd uitbreidde. Diverse Amerikaanse hypotheekbanken, zakenbanken en verzekeraars stortten als een kaartenhuis in.

De turbulentie op de financiële markten heeft de positie van de pensioenfondsen geraakt. De kredietcrisis heeft de dekkingsgraden onder grote druk gezet. De dekkingsgraad van een pensioenfonds geeft de verhouding tussen vermogen en verplichtingen aan. Een dekkingsgraad van 100% geeft aan dat het beschikbaar vermogen precies genoeg is om de opgebouwde rechten uit te betalen.

Tegelijk met de kredietcrisis speelde de neerwaartse ontwikkeling van de marktrente. Door een sterke daling van deze rente moest de voorziening pensioenverplichtingen hoger worden gewaardeerd. De hogere voorziening pensioenverplichtingen leidde tot een verdere daling van de dekkingsgraad (1% rentedaling betekent een daling van de dekkingsgraad met circa 15%). Ook ons pensioenfonds kwam hierdoor in een situatie van onderdekking terecht. Er is geen sprake van dat pensioenfondsen op dit moment niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen. Er is dus geen liquiditeitsprobleem. In het hoofdstuk 'Beleggingen, algemene ontwikkelingen' wordt op het voorgaande nader ingegaan.

Het nieuwe Financieel Toetsingskader (FTK) uit de Pensioenwet is in het verslagjaar direct zwaar op de proef gesteld. In eerste instantie klom er nog een gematigde reactie van DNB dat de wetgeving voldoende ruimte bood om adequaat te reageren op de onzekere tijden. De toezichthouder gaf in een circulaire van 13 oktober 2008 aan dat het verstandig was in geval van een daadwerkelijk

reserve- of dekkingstekort en dus vanwege de noodzaak van het opstellen van een lange- of kortetermijnherstelplan geen overhaaste beslissingen te nemen. Uitdrukkelijk wees DNB erop dat pensioenfondsen wettelijk niet verplicht waren hun beleggingsbeleid aan te passen. De toezichthouder achtte het voorts te vroeg om algemeen geldende uitspraken te doen over de invloed van de kredietcrisis op de indexatie en premiestelling door pensioenfondsen. Daarvoor was de marktsituatie te onzeker.

DNB heeft, als gevolg van een snelle verslechtering van de dekkingsgraden van pensioenfondsen, in een brief van 18 november 2008 besloten om pensioenfondsen meer tijd te geven voor het opstellen van herstelplannen. De indieningstermijn werd uitgesteld tot 1 april 2009. De toezichthouder was van oordeel dat de volatiliteit op de financiële markten en de gebrekkige liquiditeit in meerdere relevante deelmarkten een goede inschatting van te nemen maatregelen moeilijk maakten. Wel moesten de pensioenfondsen doorgaan met de voorbereiding van noodzakelijke maatregelen, waarbij men moest uitgaan van realistische aannames. Tenslotte kwam DNB in een brief van 18 december 2008 met nadere instructies over de wijze waarop de herstelplannen moeten worden aangeleverd. De besturen moeten de financiële positie van hun fondsen actief monitoren en deze binnen enkele werkdagen na afloop van iedere maand melden aan DNB. Illustratief voor de onrust aan het einde van het verslagjaar was een snel opkomende discussie over de werkbaarheid van de rentetermijnstructuur voor de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen, die door DNB weer de kop ingedrukt werd.

De Autoriteit Financiële Markten volgde op zijn toezichtsterrein DNB door aan te kondigen dat de gedragstoezichthouder niet vóór 1 april 2009 zal controleren of het toeslagenlabel in alle communicatie-uitingen van het pensioenfonds is opgenomen. Op 5 maart 2009 heeft de AFM laten weten dat het toeslagenlabel in het gehele jaar 2009 niet hoeft te worden gebruikt, mits de deelnemers en andere belanghebbenden voor de zomer per brief worden geïnformeerd over de kredietcrisis en de gevolgen hiervan op hun pensioen. AFM zal een modelbrief ontwikkelen, die hiervoor gebruikt moet worden. Bpf GIL zal gebruik maken van deze modelbrief om de deelnemers en gepensioneerden van het fonds te informeren over het herstelplan.

De invoering van het toeslagenlabel wordt door Bpf GIL uitgesteld tot 1 januari 2010.

Minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid biedt in zijn brief van 20 februari 2009 pensioenfondsen die in een situatie van onderdekking verkeren de mogelijkheid tot een tijdelijke verlenging van de hersteltermijn van 3 naar 5 jaar. Voorwaarde voor deze verlenging is dat pensioenfondsen reeds nu aangeven welke maatregelen zij zullen treffen indien de komende jaren mocht blijken dat de werkelijke ontwikkeling van hun vermogen en dekkingsgraad achterblijft bij de in het herstelplan veronderstelde ontwikkeling. Deze ontwikkeling zal jaarlijks door DNB worden getoetst.

Op 24 maart 2009 is het Sociaal Akkoord opgesteld. De ministeriële regeling van 6 maart 2009 zal aangepast worden als gevolg van de uitkomsten van het Sociaal Akkoord. Op grond van het Sociaal Akkoord kan een pensioenfonds kiezen voor een hersteltermijn van 5 jaar in plaats van 3 jaar. In tegenstelling tot de eerder opgestelde ministeriële regeling hoeven de pensioenrechten dan niet na één jaar gekort te worden, indien het fonds niet voldoende herstelt. Een pensioenfonds hoeft niet eerder de pensioenrechten te korten dan per 1 januari 2012, indien het herstel niet naar verwachting optreedt.

Financiële positie van het fonds

Ultimo 2008 is de voorziening pensioenverplichtingen vastgesteld op basis van de Prognosetafels 2002-2050. De voorziening pensioenverplichtingen is ultimo 2008 vastgesteld op € 386,7 miljoen, de reserves bedragen € 14,4 miljoen. Per 31 december 2008 bedraagt de dekkingsgraad van het pensioenfonds 103,7% (2007: 135,0%).

De benodigde solvabiliteit onder FTK dient zodanig te zijn dat het fonds met 97,5% zekerheid volgend jaar nog voldoende vermogen heeft om de verplichtingen op marktconforme basis over te dragen. De benodigde solvabiliteit wordt bepaald met behulp van een door DNB aangereikt standaardmodel. De benodigde dekkingsgraad ultimo 2008 bedraagt 112,9%. Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt € 18,3 miljoen en het vereist eigen vermogen € 49,8 miljoen.

Het belegd vermogen van het fonds (inclusief liquide middelen) nam in het verslagjaar toe met € 24,2 miljoen tot € 398,8 miljoen (2007: € 374,6 miljoen). Het gemiddelde rendement op basis van total return bedroeg in 2008: -2,2% (2007: 1,5%).

Het fonds voldoet per 31 december 2008 niet aan de norm van het vereist eigen vermogen en bevindt zich daarom in een situatie van reservetekort. Het bestuur van het fonds heeft op 5 december 2008 melding gedaan aan de toezichthouder DNB van het reservetekort.

In 2009 zal een herstelplan worden opgesteld. Ultimo januari 2009 is Bpf GIL in een situatie van dekkingstekort terecht gekomen. Het herstelplan dat Bpf GIL op 30 maart 2009 heeft ingediend bij DNB bevat daarom zowel een korte- als een langetermijnherstelplan. Meer informatie over het herstelplan kunt u vinden op pagina 18 van het verslag onder de Vooruitblik 2009.

Toeslagverlening 2009

Bpf GIL hanteert categorie D1 van de Beleidsregel toeslagenmatrix (d.d. 26 februari 2007, Stcrt nr. 42) van DNB. Dit betekent dat Bpf GIL de ambitie heeft om de opgebouwde pensioenaanspraken jaarlijks te verhogen conform de CAO-loonsverhogingen in de bedrijfstak Groothandel in Levensmiddelen en de pensioenrechten en premievrije aanspraken jaarlijks te verhogen met de stijging van de consumentenprijsindex, zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Het bestuur beslist evenwel jaarlijks of en in hoeverre een toeslag wordt verleend. De voorwaardelijke toeslagverlening wordt gefinancierd uit de overrendementen. De premie bevat dus geen opslag voor toeslagverlening en er is geen bestemmingsreserve gevormd. Aan verhoging in enig jaar kunnen geen rechten worden ontleend in toekomstige jaren. Er is voor het verschil tussen de CAO-loonsverhoging en de prijsinflatie een toeslagreserve gevormd, die gemaximeerd is op 5% van de voorziening pensioenverplichtingen ten behoeve van de actieve deelnemers. Aan verhoging in enig jaar kunnen geen rechten worden ontleend in toekomstige jaren.

Per 1 januari 2008 is een toeslag van 2,75% verleend aan de actieve deelnemers. Dit komt overeen met de CAO loonsverhoging in de bedrijfstak Groothandel

in Levensmiddelen. De rechten van de gewezen en gepensioneerde deelnemers zijn per 1 januari 2008 met 1,5% verhoogd. Dit is gebaseerd op de prijsindex, die in het verslagjaar 1,4% bedroeg.

Het bestuur heeft, gelet op de financiële situatie van Bpf GIL, besloten om per 1 januari 2009 geen toeslag te verlenen. De overgangsregeling prepensioen, die eveneens voorwaardelijk is wordt in 2009 wel toegekend aan de deelnemers die hier op grond van het reglement in 2009 voor in aanmerking komen.

Continuïteitsanalyse

Om te toetsen of het beleid op lange termijn tot de gewenste ontwikkeling leidt, dient het pensioenfonds tenminste eens in de drie jaar een continuïteitsanalyse uit te voeren. Het bestuur van Bpf GIL heeft besloten om jaarlijks een verkorte analyse uit te voeren naast de uitgebreide analyse die eenmaal in de drie jaar plaatsvindt. Het fonds heeft de continuïteitsanalyse in het verslagjaar laten uitvoeren door Hewitt Associates B.V. Aan het einde van het verslagjaar heeft Hewitt Associates B.V. een aanvulling op de continuïteitsanalyse uitgevoerd. Dit betreft de consistentietoets die op grond van veranderde wet- en regelgeving moet worden uitgevoerd. Met de consistentietoets wordt aangegeven of het toeslagenbeleid consistent is en wordt de herstelkracht van Bpf GIL getest. Met de herstelkracht moet Bpf GIL aantonen dat binnen 15 jaar het aanwezige vermogen boven de vereiste dekkingsgraad komt. Bpf GIL voldoet aan de consistentietoets. Bij de aanvulling is tevens het bepalen van het aantal muntjes voor het toeslagenlabel meegenomen.

Herverzekering

Bpf GIL heeft de risico's op arbeidsongeschiktheid en overlijden niet verzekerd. De risico's die het fonds loopt, worden in eigen beheer gehouden.

Premiebeleid

Het bestuur van Bpf GIL heeft voor 2008 bepaald dat de premie voor de pensioenregeling voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950 19,5% van de pensioengrondslag bedroeg. De premie voor de prepensioenregeling, die geldt voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950, bedroeg in het verslagjaar 7,5% van het pensioengevend salaris.

De premie voor de pensioenregeling voor deelnemers geboren op of na 1 januari 1950 en toetreders vanaf 1 januari 2006, bedroeg in het verslagjaar 25% van de pensioengrondslag.

Het bestuur van Bpf GIL heeft op 4 december 2008 besloten dat de hoogte van de premies in 2009 ongewijzigd blijft.

Kostendekkende, gedempte en ontvangen premie 2008

Artikel 129 van de PW schrijft voor dat de ontvangen premie ten minste gelijk dient te zijn aan de conform de ABTN vastgestelde kostendekkende premie. Een premiekorting is alleen toegestaan als aangetoond kan worden dat naast de onvoorwaardelijke verplichting en het vereiste eigen vermogen ook voldoende vermogen aanwezig is om de voorwaardelijke toeslagen te kunnen nakomen. De feitelijke premie over boekjaar 2008 bedraagt € 34,2 miljoen (2007: € 29,7 miljoen) de kostendekkende premie € 22,0 miljoen (2007: € 20,6 miljoen) en de gedempte premie over boekjaar 2008 bedraagt € 25,8 miljoen (2007: € 22,1 miljoen). Gezien het bovenstaande is de actuaire van mening dat de ontvangen premie toereikend is.

Risicoparagraaf

De volgende risico's zijn relevant voor pensioenfondsen:

Matchingsrisico

Het matchingsrisico is het risico dat de looptijd en rentegevoeligheid tussen de beleggingen en de pensioenverplichtingen niet op elkaar zijn afgestemd.

Wanneer een pensioenfonds aan zijn verplichtingen moet voldoen (pensioenen uitbetalen), dienen daarvoor op tijd de beschikbare middelen vrij te komen. Een pensioenfonds kan zowel het nominale als het reële renterisico trachten af te dekken. Asset Liability Management (ALM) is een instrument wat kan worden gebruikt om de optimale soort en/of mate van matching te bepalen.

Verzekeringstechnisch risico

Naast de financiële risico's staat het fonds bloot aan verzekeringstechnische risico's, waarvan het langlevensrisico het belangrijkste is. Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen worden prudente veronderstellingen gehanteerd waaronder leeftijdscorrectiefactoren alsmede toekomstige verbetering van de levensverwachting. Andere verzekeringstechnische risico's zijn kortlevensrisico, arbeidsongeschiktheidsrisico en looninflatie.

Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

Onder beleggingsrisico's worden renterisico, prijsrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico en valutarisico verstaan. Renterisico is het risico dat het saldo van de marktwaarde van de portefeuille vastrentende waarden en de nominale pensioenverplichtingen op marktwaarde verandert door veranderingen in de marktrente. Het structurele renterisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Integrale beheersing van de balansrisico's is onderdeel van de nieuwe financiële opzet. Voor de beheersing van het renterisico wordt thans alleen nog gebruik gemaakt van langlopende Euro overheidsleningen. Dit renterisico wordt voor een deel afgedekt door middel van rente SWAPS in een Liability Driven Obligatie Fonds.

Prijsrisico is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijsrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Kredietrisico hangt samen met de beleggingen in verhandelbare schuldpapieren en op tegenpartijen. Kredietrisico op verhandelbare schuldpapieren wordt beschouwd als prijsrisico. De beheersing van deze vorm van kredietrisico is geïntegreerd in het beleggingsproces, door middel van een richtlijn over de maximale belegging per kredietklasse. Tegenpartijrisico betreft het risico dat tegenpartijen hun verplichtingen aan het fonds niet meer kunnen nakomen, bijvoorbeeld door faillissement. Het tegenpartijrisico wordt beheerst door selectie van solide tegenpartijen en hantering van tegenpartijlimieten, al dan niet in combinatie met zekerheidsstellingen.

Liquiditeitsrisico is het risico dat het fonds onvoldoende liquide middelen heeft om betalingen, waaronder de pensioenuitkeringen, te verrichten. Bij het fonds is sprake van een jaarlijkse grote netto-instroom. De waarschijnlijkheid van het liquiditeitsrisico en de impact daarvan is derhalve klein. Het liquiditeitsrisico wordt ook beperkt door de invulling van het cashmanagement.

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door veranderingen in valutakoersen. Valutarisico's worden afgedekt met valutaderivaten, voornamelijk valutatermijncontracten. Het Britse pond en de Japanse yen worden volledig afgedekt, terwijl voor de Amerikaanse dollar een dynamische strategie wordt gevolgd waarbij het afdekkingspercentage kan fluctueren tussen de 50% en 100%.

De basisvaluta van het mandaat luidt in euro. Er zal in de portefeuille een actief valutabeleid worden gevoerd ten opzichte van de naar euro afgedekte valutabenchmark, met uitzondering van aandelen emerging markets. Dit beleid zal plaatsvinden onafhankelijk van het regiobeleid en zal uitsluitend betrekking hebben op de volgende valuta's: Australische dollar (AUD), Canadese dollar (CAD), US dollar (USD), Japanse Yen (JPY), Britse Pond (GBP), Deense Kroon (DKK), Zwitserse Franc (CHF).

Beleggingsrisico's alternatieve beleggingen

Alternatieve beleggingen zijn net als beleggingen in de traditionele categorieën (waaronder aandelen) onderhevig aan risico's. Risico's worden veroorzaakt doordat beleggers zekere bedragen (hun initiële investeringen) opgeven in ruil voor onzekere inkomsten in de toekomst. Voorbeelden van algemene risico's zijn ondermeer debiteurenrisico (tegen-

partij kan failliet gaan) en inflatierisico (geldontwaarding). Alternatieve beleggingen zijn daarnaast onder te verdelen in diverse categorieën, waarvan de risico-profielen onderling aanzienlijk kunnen variëren en dus ook de beleggingsrisico's. Bpf GIL heeft geen alternatieve beleggingen in haar portefeuille.

Operationele risico's (waaronder interne beheersing, IT en integriteitsrisico).

Het operationeel risico is het risico op verlies als resultaat van inadequate of foutieve interne processen, mensen en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Operationele risico's hebben een negatieve impact op een goede uitvoering van de pensioenregeling. Voor deze operationele risico's geldt wel dat een verregaande reductie onevenredig veel inspanning en kosten met zich mee kan brengen. De operationele uitvoering geschiedt door AZL N.V. Deze partij heeft een SAS 70-verklaring (type II). Door het overleggen van deze verklaring toont AZL N.V. aan het pensioenfonds én aan de accountant van het pensioenfonds aan, dat de uitvoering 'in control' is. Het overleggen van de SAS 70-verklaring komt tevens tegemoet aan de Beleidsregel 'Uitbesteding Pensioenfonds' waarin DNB heeft vastgesteld dat een pensioenfonds dat zijn administratie uitbesteedt aan een uitvoerder verantwoordelijk is en blijft voor een juiste administratie.

Uitbesteding en de risico's die hiermee samenhangen

Het bestuur heeft onder behoud van zijn verantwoordelijkheden een aantal werkzaamheden structureel uitbesteed. De uitbesteding van werkzaamheden aan een derde partij heeft tot gevolg dat het bestuur geen directe gezagsverhouding heeft met de personen die bij de derde partij feitelijk en dagelijks zijn belast met de uitvoering van die werkzaamheden. Het bestuur heeft voorts geen rechtstreeks zicht op en voert geen directe controle uit op administratieve processen, zoals uitbetaling van pensioenen, pensioenberekeningen e.d. Daardoor ontbreekt eveneens zicht op de werkelijke uitvoeringskosten.

Het bestuur erkent voorts dat aan de uitbesteding het risico is verbonden van discontinuïteit van de dienstverlening door AZL N.V.

Bij alle uitbestedingsactiviteiten conformeert het fonds zich volledig aan de regelgeving van DNB op het gebied van uitbesteding. Het fonds beschikt voor iedere extern uit te voeren activiteit over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan het bij of krachtens artikel 34 van de PW bepaalde. In voorkomende gevallen worden met de uitvoerende organisatie nadere afspraken omtrent procedures, processen, informatieverstopping en te leveren diensten vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA). In een SLA worden tenminste ook afspraken vastgelegd over de administratieve organisatie, de autorisatie en procuratiessystemen en de interne controle van de uitvoerende organisatie.

Juridische risico's

Een pensioenfonds loopt het risico in rechte aangesproken te worden. Ten einde dit risico te beperken kan het fonds maatregelen treffen. Eén risico is dat de fondsstukken niet voldoen aan de wettelijke bepalingen. Een ander risico is dat men als fondsbestuurder in persoon kan worden aangesproken. Een derde risico betreft het niet in voldoende mate vorm geven aan consistent beleid, dit maakt het fonds kwetsbaar indien het hierop wordt aangesproken. Een vierde risico betreft het niet of onduidelijk communiceren naar partijen. Een vijfde risico betreft aansprakelijkheid door het niet of niet goed uitvoeren door partijen die het fonds heeft ingehuurd.

1. Het fonds heeft een bestuursadviseur van AZL aangesteld. Deze toetst bij wetwijzigingen de fondsstukken en stelt waarnodig wijzigingen voor aan het bestuur.
2. Het fonds heeft geen bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Het fonds heeft geen verzekering hiervoor afgesloten maar zal, ervan uitgaande dat er sprake is van te goeder trouw handelen, eventuele schade van het bestuurslid vergoeden. Verder is statutair vastgelegd dat het bestuur als collectief niet aansprakelijk zal kunnen worden gesteld door het fonds.
3. Het fonds ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt. Deze documentatie zorgt ervoor dat ook derden de inhoud en werking van dit beleid kunnen volgen.

4. Het fonds werkt volgens een communicatieplan. Dit plan bewaakt de wettelijk verplichtte communicatiemomenten. Naast deze vereisten heeft het fonds eigenstandige communicatiedoelinden. Middels het planmatig uitvoeren wordt bewaakt dat aan de eisen van de wet en consistentie van de uitingen voldoet.
5. Met alle ingehuurd partijen zijn contractuele afspraken gemaakt. Partijen dienen regelmatig te rapporteren over het wel of niet voldoen aan de gemaakte afspraken. Daar waar mogelijk heeft het pensioenfonds activiteiten gescheiden ondergebracht, waardoor er een mechanisme ontstaat van controle van de ene door de ander partij.

Jaarlijks vinden er controles plaats door actuaire en accountant op de uitvoering door het fonds. Materiele onvolkomenheden worden door hen gerapporteerd.

In het algemeen, draagt het bestuur er zorg voor dat zij voldoende kennis en kunde bezit om haar verantwoordelijkheid te kunnen dragen.

De hierboven genoemde risico's zijn niet limitatief maar de juiste afdekking van deze genoemde risico's geven wel een indicatie over de juridische weerbaarheid van het pensioenfonds.

Beheersing van de risico's

In 2009 zal het bestuur aandacht besteden aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing van risico's. Het bestuur zal de risico's van het fonds analyseren en de beschrijving c.q. analyse van deze risico's in de ABTN van het fonds nader bestuderen. Het bestuur heeft kennis genomen van de SAS 70-verklaring (type II) die de accountant van AZL heeft afgegeven.

Er is een Service Schedule met de Custodian Kasbank en vermogensbeheerder Robeco over periodieke rapportages aan het bestuur en De Nederlandsche Bank met betrekking tot ontwikkeling en resultaten van de beleggingen.

Het bestuur streeft naar een zodanige invulling van haar beleid dat jaarlijks wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van de financiële positie en dat dit op de lange termijn leidt tot een zo laag mogelijke en stabiele pensioenpremie.

Om dit te bewerkstelligen beschikt het bestuur over de volgende sturingsmiddelen:

- de hoogte van de toekomstige premiebatens;
- de hoogte van de toekomstige toeslagverlening;
- het beleggingsbeleid.

De invloed van deze sturingsmiddelen op de financiële positie van het fonds wordt jaarlijks geëvalueerd. Bij deze evaluatie speelt zowel de huidige financiële positie, alsmede de financiële positie van het fonds in de toekomst, een rol.

Vooruitblik 2009

Herstelplan

Het bestuur heeft in de vergadering van 5 maart 2009 de inhoud van het herstelplan vastgelegd. Vervolgens is het voorgenomen bestuursbesluit ten aanzien van het herstelplan voorgelegd aan de deelnemersraad, die hierover op 26 maart 2009 positief advies heeft uitgebracht aan het bestuur.

Het herstelplan is vervolgens voor 1 april 2009 ingediend bij DNB. Uiterlijk 1 juli 2009 zal het herstelplan door DNB zijn getoetst.

Belangrijkste uitgangspunten van het herstelplan

Het fonds maakt in beginsel geen gebruik van de eenmalige mogelijkheid die de Minister heeft geboden om binnen 5 jaar in plaats van 3 jaar het minimaal vereist eigen vermogen te bereiken. Wel houdt het fonds zich het recht voor om een gewijzigd herstelplan in te dienen als gevolg van het sociale akkoord en de uitwerking daarvan. Bij het opstellen van het herstelplan heeft het bestuur zich laten ondersteunen door externe adviseurs.

Het herstelplan is opgesteld met inachtneming van de uitgangspunten zoals die door DNB zijn voorgeschreven. Nadrukkelijk merken wij op dat inherent aan de modelmatige aanpak ook het herstelplan een benadering van de werkelijkheid is. Dit betekent dat de werkelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad in positieve of negatieve zin kan afwijken van het verwachte herstelpad, waardoor de financiële positie van het fonds zich sneller of langzamer kan herstellen dan voorzien. De belangrijkste uitkomsten zijn:

- de premie blijft gelijk;
- zolang er een reservetekort is, wordt er geen toeslag verleend vanuit de middelen van het fonds. De actieve

deelnemers ontvangen alleen een toeslag vanuit de toeslagreserve als de omvang van de reserve dit toelaat;

- het huidige beleggingsbeleid wordt ook naar de toekomst voortgezet. Veranderingen op dit moment kunnen een negatief effect hebben. Daarom is besloten geen veranderingen in het beleggingsbeleid aan te brengen. Wel wordt de ontwikkeling van de dekkingsgraad en de visie van de vermogensbeheerder zeer intensief gevolgd.

Herstelkracht op korte termijn en korting

Uit het herstelplan blijkt herstelkracht. Bij het tot stand komen van het herstelplan is voldaan aan de wettelijke eisen en was evenwichtige belangenbehartiging het uitgangspunt. De verwachting is dat de herstelkracht voldoende is om binnen 3 jaar een dekkingsgraad te bereiken die tenminste gelijk is aan 105%, de som van het minaal vereist eigen vermogen (MVEV) en de pensioenverplichtingen. De verwachte feitelijke dekkingsgraad wordt geschat op 108,4%.

Herstelkracht op lange termijn

De verwachting is dat het herstel zich zodanig voortzet dat binnen de gestelde termijn van 15 jaar de dekkingsgraad zich structureel boven de vereiste dekkingsgraad (ultimo 2008: 112,9%) bevindt. Het pensioenfonds voldoet daarmee aan de wettelijke eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen (VEV).

Verzekerdenbestand

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen- gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2007	7.978	29.685	5.323	42.986
Correctie inzake eliminatie dubbeltellingen	-39	304	-195	70
Stand primo 2008	7.939	29.989	5.128	43.056
Mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	3.089	–	–	3.089
Ontslag met premievrije aanspraak	-1.018	1.018	–	0
Waardeoverdracht	–	-264	-1	-265
Ingang pensioen	-114	-934	1.236	188
Overlijden	-24	-90	-168	-282
Afkoop	–	1	-512	-511
Andere oorzaken	-449	401	-34	-82
Mutaties per saldo	1.484	132	521	2.137
Stand per 31 december 2008	9.423	30.121	5.649	45.193

Specificatie pensioengerechtigden	2008	2007
Ouderdomspensioen	4.316	3.821
Partnerpensioen	1.280	1.255
Wezenpensioen	53	52
Totaal	5.649	5.128

Beleggingen

Terugblik op 2008 door de beleggingscommissie

De beleggingscommissie kwam in het verslagjaar acht keer bij elkaar. Daarnaast is met name in het tweede halfjaar als gevolg van de financiële en economische crisis een aantal malen informeel overleg gevoerd tussen beleggingscommissie, het bestuur, de vermogensbeheerder en de beleggingsadviseur over de actuele situatie m.b.t. de ontwikkeling van de dekkingsgraad.

De beleggingscommissie heeft zich in 2008 in nauwe samenwerking met het bestuur met de volgende onderwerpen bezig gehouden.

Crisis en de gevolgen voor de dekkingsgraad.

Als gevolg van de financiële en economische crisis daalde de dekkingsgraad van het fonds naar een niveau van 103,7% per 31 december 2008. De beleggingscommissie heeft in het derde en vierde kwartaal intensief overleg gevoerd met adviseur, beheerder en bestuur welke maatregelen eventueel genomen zouden moeten worden. Door het prudente beleggingsbeleid bleven de verliezen ten opzichte van het gemiddelde van de sector boven het gemiddelde liggen en is besloten door het bestuur om vooralsnog geen wijzigingen aan te brengen in het beleggingsbeleid.

Duratie en renteafdekking

In het tweede halfjaar is van gedachten gewisseld in hoeverre het fonds zou moeten kiezen voor een verdere renteafdekking. Hierover is aan het bestuur geadviseerd om gegeven de onzekere tijden in ieder geval voor de middellange termijn te kiezen voor de invoering van een hogere mate van rente afdekking. Met de adviseurs en de fondsbeheerder wordt dit besluit in 2009 geïmplementeerd.

Duurzaam beleggen

In het tweede kwartaal is onderzoek gedaan naar de huidige stand van zaken met betrekking tot de mate van duurzaam beleggen door het fonds. Hierop is met het bestuur een duidelijke keuze gemaakt voor het beleid rondom duurzaam beleggen. Met de invoering van het besluit is gewacht omdat het bestuur een hogere prioriteit geeft aan het zoveel mogelijk beperken van de verliezen als

gevolg van de crisis en is afgesproken dat zodra er duidelijk zicht is op herstel van de financiële markten, de implementatie van duurzaam beleid ter hand genomen zal worden.

Informatievoorziening

Met de fondsbeheerder is in het afgelopen boekjaar gewerkt aan de verdere optimalisering van het beheerproces en transparantie van de informatievoorziening door de beheerder.

Beleggingsbeleid

Door de beleggingscommissie is verder gewerkt aan optimalisatie van het beleggingsbeleidsplan. Dit heeft geleid tot een nieuwe versie in november 2008, die is goedgekeurd door het bestuur en de basis vormt voor uitvoering van het beleid in 2009. De samenstelling van de portefeuille is hierbij niet wezenlijk gewijzigd omdat bestuur en beleggingscommissie ervan overtuigd zijn dat het gevoerd prudente beleid heeft geleid tot een positie die aan de bovenkant van de sector zit.

Algemene ontwikkelingen

Voor pensioenfondsen zet de terugblik op de ontwikkelingen in het jaar 2008 aan tot het hanteren van bewoordingen die teleurstelling en negativisme in de overtreffende trap tot uitdrukking moeten brengen. Zoals eerder opgemerkt, hebben deze ontwikkelingen voor de meeste pensioenfondsen geleid tot een ongekende daling van hun dekkingsgraad, waardoor Nederland aan het einde van 2008 nauwelijks nog pensioenfondsen kende die zich niet in een situatie van een reservetekort of, erger nog, onderdekking bevonden.

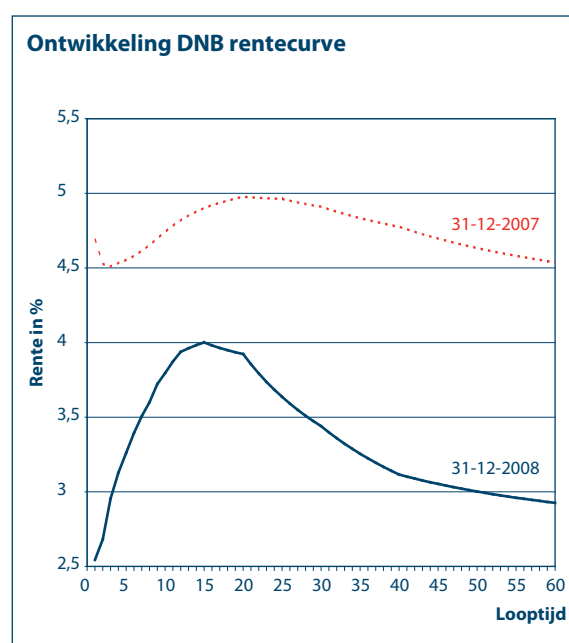
De kredietcrisis heeft pensioenfondsen aan alle kanten geraakt en slechts weinigen hebben zich zodanig weten te beschermen dat ze relatief ongeschonden deze zware storm wisten te doorstaan. Aan de ene kant was daar de dramatische, wereldwijde koersval op de aandelenbeurzen. Elk kwartaal van 2008 liet, aangevoerd door de instortende koersen van met name banken en verzekeraars, een negatieve aandelenperformance zien, waardoor aan het einde van het jaar bij het opmaken van de balans een koersdaling van circa 40% zichtbaar is geworden. En alsof deze ontwikkeling niet al dramatisch genoeg was, werd de balans van de pensioenfondsen daarnaast ook nog geraakt door de koersdalingen in de sfeer van

vastgoed en alternatieve beleggingen. Dit werd vooral zichtbaar in de tweede helft van het jaar toen de grondstofprijzen in een vrije val terecht kwamen en allerlei andere alternatieve beleggingsvormen, die in de voorgaande jaren steeds meer aan populariteit wonnen door hun lage correlatie met de traditionele beleggingscategorieën waarin pensioenfondsen belegden, opeens een aantal minder prettige eigenschappen ten toneel spreidden. Zo bleek de lage correlatie onder de, weliswaar extreme, marktomstandigheden toch minder te zijn en bleek de koersvorming in de praktijk vaak mijlenver af te liggen van hetgeen theoretisch onder normale omstandigheden zou kunnen worden berekend. Vooral een volledig opgedroogde verhandelbaarheid was debet aan dit laatste fenomeen.

De balans van pensioenfondsen, tot uitdrukking komend in de dekkingsgraad, is in 2008 in vele gevallen ook nog minstens zo hard geraakt door de daling van de rente, die mede werd veroorzaakt door beleggers die zich, door hun vlucht uit alles wat met risico werd geassocieerd, alleen nog veilig waanden met beleggingen in staatsobligaties. Deze rentedaling was op zichzelf beschouwd nog positief voor de waarde van de betreffende obligaties, ware het niet dat met de enkele jaren geleden geïntroduceerde marktwaarde van de pensioenverplichtingen de waarde van deze component van de pensioenfondsbalans nog veel harder steeg. Er zullen dan ook heel wat pensioenfondsen zijn waar de schade aan de dekkingsgraad voor méér dan de helft is terug te voeren op de forse stijging van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. Alleen een voldoende omvangrijke afdekking van het renterisico, die ervoor kon zorgen dat de stijging van de waarde van die pensioenverplichtingen kon worden 'bijgebeend' door de beleggingen, had er voor kunnen zorgen dat pensioenfondsen van die ontwikkeling slechts in beperkte mate de negatieve gevolgen zouden voelen. Met het oog op de in de eerste helft van 2008 nog bestaande vrees voor een verder oplopende inflatie, en de daarmee gepaard gaande verwachting dat dit in een oplopende rente zou resulteren, hebben vele fondsen afgezien van een dergelijke afdekking van het renterisico.

De rentedaling die zich in 2008 heeft gemanifesteerd, kan worden afgelezen uit onderstaande grafiek. Hierin wordt de door DNB maandelijks gepubliceerde rentecurve getoond die pensioenfondsen moeten hanteren bij de berekening

van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. De grafiek laat het renteniveau zien dat in de markt wordt waargenomen voor verschillende looptijden (van 1 tot 60 jaar). De verplichtingen aan de deelnemers van het pensioenfonds kennen verschillende looptijden en de dienovereenkomstige renteniveaus moeten bij de calculatie van de tot de totale marktwaarde van die verplichtingen worden gebruikt. Lagere renteniveaus leiden ertoe dat de verplichtingen een hogere marktwaarde krijgen. Omgekeerd geldt dat hogere renteniveaus tot een daling van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen leiden.

Samenvattend kan dan ook gesteld worden dat 2008 een van de slechtste en meest turbulente jaren voor beleggers ooit was, waarin de aandelenkoersen wereldwijd bijna 40% (in euro) daalden, spreads op (hoogrentende) bedrijfsobligaties naar recordhoogte stegen en enkel Westerse staatsleningen profiteerden van de behoefte aan veiligheid en liquiditeit bij beleggers, met als gevolg dat de rentes op dit papier (vooral in het vierde kwartaal) sterk daalden.

Een aantal (macro-economische) factoren zijn debet geweest aan deze ontwikkelingen. Zo richtten de prijsdalingen op de Amerikaanse huizenmarkt al circa 1,5 jaar een enorme economische schade aan, niet alleen bij de betrokken hypotheekbanken en huiseigenaren, maar

zeker ook op financiële markten. De in de laatste jaren tot grote omvang gestegen activiteiten rondom het bundelen en doorverkopen van pakketten financiële producten ('securitisation') en de handel erin op weinig transparante en illiquide kredietmarkten, hebben sterk bijgedragen aan de verspreiding van de effecten van de negatieve huizenmarkt naar andere regio's. Met name ook Europese financiële instellingen zijn hierbij hard getroffen.

Eerder in het jaar, in maart toen de Amerikaanse centrale bank en JP Morgan Chase de Amerikaanse investment bank Bear Stearns van de ondergang redden, was er nog sprake van optimisme. Gesteund door gedaalde koersniveaus, zette er een forse rally bij aandelen en bij de risicovollere obligaties in. Dat deze rally tot medio mei kon aanhouden, had te maken met de veerkracht die de Amerikaanse economie toen nog toonde. Het economische nieuws en de kwartaalcijfers van de bedrijven vielen mee en beleggers hoopten zelfs op het einde van de kredietcrisis. Daarbij bood de aanhoudende forse groei in de opkomende economieën ruimte voor enig optimisme over de wereld-economie. Daarin lag ook de bron voor de prijsstijgingen van olie, andere grondstoffen en voedsel en leek de inflatie zelfs het kernprobleem van 2008 te worden. De Europese Centrale Bank verhoogde begin juli met het oog op die oplopende inflatie zelfs nog het officiële rentetarief tot 4,25% (+25 basispunten).

Echter, negatieve berichten van banken keerden de situatie vervolgens verrassend snel. De hoop op het einde van de kredietcrisis vervloog. Katalysator van de snelle verslechtering op de markten was de ondergang van investment bank Lehman Brothers in september. Hierdoor keerde het optimisme en verslechterden de kredietmarkten verder. Centrale banken en overheden moesten alle zeilen bijzetten om het financiële systeem overeind te houden. Banken werden van omvangrijke liquiditeiten voorzien om de balansen te versterken. Overheden gingen over tot maatregelen die we slechts in de jaren '30 eerder hebben gezien en feitelijk zijn in een aantal westerse landen "systeembanken" genationaliseerd.

Vanaf oktober werd het effect van de crisis zichtbaar in de reële economie. Wantrouwen bij banken, bedrijven en consumenten leidde wereldwijd tot vraaguitval. In de Verenigde Staten steeg de werkloosheid fors en wereldwijd nam de industriële productie af, met dalende grondstoffen- en energieprijzen als gevolg. Een olieprijs van nagenoeg \$ 150 in juli leidde nog tot inflatieangsten. De ineenstorting van de economische groei en een olieprijs van onder \$ 40 heeft eind december de situatie en vooruitzichten voor pensioenfondsen 180 graden doen omslaan.

Verantwoordingsorgaan

Oordeel verantwoordingsorgaan over het door het bestuur gevoerde beleid in 2008

Inleiding

Conform de principes voor goed pensioenfondsbestuur geeft het verantwoordingsorgaan van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen (Bpf GIL) haar oordeel over het door het bestuur gevoerde beleid in 2008. De leden van het verantwoordingsorgaan hebben in 2008 de fondsdocumenten, notulen van de bestuursvergaderingen en bijbehorende relevante stukken ontvangen, zodat zij hun taak naar behoren hebben kunnen uitvoeren. De bevindingen van het verantwoordingsorgaan zijn gerapporteerd aan het bestuur, die hiervan kennis heeft genomen.

In 2008 is het verantwoordingsorgaan driemaal bijegekomen. Op 16 juni 2008 heeft een kennismakingsbijeenkomst plaatsgevonden. Vervolgens heeft het verantwoordingsorgaan in de vergadering van 9 september 2008 een oordeel geformuleerd over het door het bestuur van Bpf GIL gevoerde beleid over 2007. Dit oordeel en de reactie van het bestuur is verschenen op de website van Bpf GIL: www.bpf-gil.nl. Tot slot hebben het verantwoordingsorgaan en het presidium van Bpf GIL gezamenlijk vergaderd op 4 december 2008. In deze vergadering zijn de eerste ervaringen geëvalueerd en is de financiële positie van het fonds besproken.

Oordeel verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan is van oordeel dat het bestuur van Bpf GIL haar taken in 2008 naar behoren heeft uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan baseert haar oordeel mede op de concept jaarstukken over 2008 en de hierbij behorende toelichting tijdens de gezamenlijke vergadering met het presidium van Bpf GIL op 14 mei 2009, in aanwezigheid van de adviserend actuaris, AZL en de accountant.

Het verantwoordingsorgaan constateert dat ultimo 2008 sprake is van een dekkingstekort en een reservetekort bij Bpf GIL. Het bestuur van Bpf GIL heeft daarom een korte- en lange termijn herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB).

Het verantwoordingsorgaan heeft kennis genomen van het herstelplan en stelt vast dat het plan is opgesteld conform de parameters van DNB. Het verantwoordingsorgaan stelt daarnaast vast dat Bpf GIL binnen de gestelde termijn zal herstellen. Het verantwoordingsorgaan heeft tenslotte geconstateerd dat per 1 januari 2009 geen toeslag is verleend door het bestuur.

Voorts constateert het verantwoordingsorgaan dat de certificerend actuaris heeft gerapporteerd dat door Bpf GIL is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De certificerend actuaris heeft geconstateerd dat de technische voorzieningen toereikend zijn vastgesteld.

Het eigen vermogen van Bpf GIL was op 31 december 2008 lager dan het wettelijke minimaal vereiste eigen vermogen en het wettelijke vereiste eigen vermogen, waardoor er op dat moment sprake was van een dekkingstekort. Vanwege het dekkingstekort is de vermogenspositie van Bpf GIL onvoldoende.

Tot slot stelt het verantwoordingsorgaan vast dat de externe accountant heeft geoordeeld dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Bpf GIL per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met boek 2, titel 9, van het Burgerlijk Wetboek. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven bij de jaarrekening.

In 2009 zal het verantwoordingsorgaan zich nader verdiepen in het beleggingsbeleid, het communicatiebeleid en

het handhavingsbeleid van Bpf GIL. In de oordeelsvorming over het gevoerde beleid in 2009 zal hier nader aandacht aan worden besteed.

Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan over 2008

Inleiding

Het verantwoordingsorgaan van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen (Bpf GIL) heeft, op grond van de principes voor goed pensioenfondsbestuur, haar oordeel over het door het bestuur gevoerde beleid in 2008 heeft gegeven. In navolging van het verantwoordingsorgaan geeft het bestuur van Bpf GIL haar reactie op dit oordeel. Zowel het oordeel van het verantwoordingsorgaan als de reactie van het bestuur op het oordeel worden opgenomen in het jaarverslag 2008.

Utrecht, 5 juni 2009

Het bestuur

E. Fischer,
werkgeversvoorzitter

Reactie van het bestuur

Het bestuur kan zich vinden in het oordeel van het verantwoordingsorgaan. Het bestuur heeft kennis genomen van de constatering van het verantwoordingsorgaan dat zij de relevante stukken hebben ontvangen, zodat zij hun taak naar behoren hebben kunnen uitvoeren.

Het bestuur is van oordeel dat het positief is dat het verantwoordingsorgaan zich in 2009 verder wil verdiepen in het beleggingsbeleid, het communicatiebeleid en het handhavingsbeleid van Bpf GIL en zal het verantwoordingsorgaan hierbij ondersteunen. Het bestuur zal het verantwoordingsorgaan in 2009 blijven informeren over beleidsontwikkelingen bij het fonds, waarbij onder andere overleg zal plaatsvinden over het beleggingsbeleid en de inrichting en samenstelling van het intern toezicht.

J.A.M. Bergervoet,
werknemersvoorzitter

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na bestemming saldo; in duizenden euro)

Activa	2008	2007
Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]		
Zakelijke waarden	86.797	79.897
Vastrentende waarden	305.543	285.919
Derivaten	4.963	2.083
Overige beleggingen	0	0
	397.303	367.899
Vorderingen en overlopende activa [2]	2.835	10.320
Liquide middelen [3]	1.458	6.687
Totaal activa	401.596	384.906

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva		2008	2007
Reserves [4]			
	Vrije reserve	-65.258	19.233
	Reserve premie-egalisatie overgangsregelingen	29.815	29.592
	Reserve beleggingsrisico's	49.801	47.416
	Toeslagreserve	0	1.814
		14.358	98.055
Technische voorzieningen [5]			
	Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening	386.669	280.030
Kortlopende schulden en overlopende passiva [6]		569	6.821
Totaal passiva		401.596	384.906

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2008	2007
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds [7]		
Directe beleggingsopbrengsten	5.299	9.327
Indirecte beleggingsopbrengsten	-11.251	-3.085
Kosten van vermogensbeheer	-722	-725
	-6.674	5.517
Bijdragen van werkgevers en werknemers [8]	34.249	29.655
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten [9]	9.547	-6.826
Pensioenuitkeringen[10]	-12.562	-11.352
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening[11]		
Inkoop backservice- en comingservice aanspraken	-17.540	-16.635
Toevoeging in verband met kosten	-351	-333
Overgenomen pensioenverplichtingen	-10.633	-1.642
Benodigde interesttoevoeging (1 jaars-rente)	-13.984	-12.083
Uitkeringen	12.603	11.361
Overgedragen pensioenverplichtingen	1.832	8.512
Vrijgevallen voor kosten	243	219
Resultaat op kanssystemen	1.261	-597
Indexatie 1 januari 2009/2008	0	-5.275
Wijziging rentetermijnstructuur	-78.402	27.162
Dotatie voorziening voor zieken	-1.960	0
Correcties en overige mutaties	292	7
	-106.639	10.696
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten[12]	-1.607	-1.446
Overige baten en lasten[13]	-11	48
Saldo van baten en lasten	-83.697	26.292

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2008	2007
Bestemming van het saldo		
Vrije reserve	-84.491	24.344
Reserve premie-egalisatie overgangsregelingen	223	134
Reserve beleggingsrisico's	2.385	0
Toeslagreserve	-1.814	1.814
	-83.697	26.292

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2008	2007
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	33.993	41.371
Overgenomen pensioenverplichtingen	4.820	8.135
Overige	970	-612
	39.783	48.894
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-12.513	-11.320
Overgedragen pensioenverplichtingen	-1.595	-3.909
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-1.588	-1.539
	-15.696	-16.768
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	9.004	7.710
Verkopen en aflossingen beleggingen	294.973	124.014
Overige	0	76
	303.977	131.800
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-332.402	-157.347
Kosten van vermogensbeheer	-722	-725
Overige	-169	0
	-333.293	-158.072
Mutatie liquide middelen	-5.229	5.854
Saldo liquide middelen 1 januari	6.687	833
Saldo liquide middelen 31 december	1.458	6.687

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Toepassing Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen heeft bij de samenstelling van dit jaarverslag de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving toegepast, overeenkomstig Titel 9, Boek 2 BW.

Waardering

Algemene grondslagen

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de kostprijs, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld. Voor kortlopende vorderingen en schulden wordt de kostprijs geacht een redelijke benadering te zijn van de reële waarde.

Buitenlandse valuta

Activa en passiva in buitenlandse valuta zijn omgerekend tegen de ultimo jaar geldende koersen.

Aandelen

De aandelen worden gewaardeerd tegen beurswaarde ultimo boekjaar.

Obligaties

De obligaties worden gewaardeerd tegen beurswaarde ultimo boekjaar.

Overlopende activa

In de overlopende activa worden de balans interesten opgenomen tegen hun nominale waarden en worden de voorkomende derivaten opgenomen tegen hun actuele waarden.

Vrije reserve

Alle middelen worden, voor zover niet benodigd voor de volstorting van de reserve beleggingsrisico's en de reserve premie-egaliserende prepensioenen, toegevoegd c.q. onttrokken aan de vrije reserve.

Reserve premie-egaliserende overgangsregelingen

Ten behoeve van de deelnemers aan pensioenregeling II, die werkzaam zijn in de branche Groothandel in Levensmiddelen sedert 1 januari 1997 maar nog geen 37 dienstjaren opgebouwd hebben, bestaat de mogelijkheid dat zij aanspraak op extra deelnemersjaren kunnen maken, mits zij werkzaam blijven binnen de branche tot hun prepensioenleeftijd en premie betalen vanaf 1 januari 2001. Om die aanspraken ook te kunnen financieren storten de ondernemingen extra gelden in het pensioenfonds die deze aanspraken moeten kunnen dekken. Indien de uiteindelijke aanspraken de premie-opbrengsten overtreffen zal dit overschot onttrokken moeten worden aan deze opgebouwde reserve. Ook de mogelijke toekenning van extra aanspraken op ouderdomspensioen voor de 55-minners (15-jaars inkoop) wordt uit deze reserve gefinancierd. Daarvoor wordt ook een dotatie aan deze reserve gedaan.

Reserve beleggingsrisico's

De reserve beleggingsrisico's wordt vastgesteld conform de in de ABTN omschreven methode.
De reserve wordt door de actuaris berekend.

Toeslagreserve

Het voorwaardelijke toeslagenbeleid voor de actieve deelnemers wordt vormgegeven volgens toeslagcategorie D1 in combinatie met toeslagcategorie D4 uit de toeslagenmatrix. Dit betekent een voorwaardelijk toeslagenbeleid op basis van een externe factor met financiering van de toeslagen uit het eventuele overrendement c.q. het vrije eigen vermogen en (deels) uit een gevormde toeslagreserve. Er is geen recht op toekomstige toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst toeslagen worden verleend. Een uitgebreide omschrijving van het toeslagenbeleid is weergegeven in de ABTN van het pensioenfonds.

De toeslagreserve wordt gevoed door een door het bestuur vast te stellen dotatie. Tevens wordt er intrest toegevoegd aan de toeslagreserve op basis van 4% per jaar. De omvang van de toeslagreserve is gemaximeerd op 5% van de technische voorziening voor actieve deelnemers. De onttrekkingen uit de toeslagreserve bestaan uit de koopsommen die nodig zijn voor de (gedeeltelijke) verhoging van de opgebouwde aanspraken van de actieve

deelnemers, conform het toeslagenbeleid zoals weer-
gegeven in de Abtn van het pensioenfonds.

Voorziening pensioenverplichtingen

Per 1 januari 2007 is de Pensioenwet in werking getreden. Onderdeel van de Pensioenwet is het Financieel Toetsingskader (FTK). In het FTK is de manier waarop de Nederlandsche Bank (DNB) haar toezicht op pensioenfondsen uitoefent vastgelegd. Het FTK stelt daarbij de kaders waarbinnen een pensioenfonds moet opereren. Besloten is het FTK ook toe te passen voor de jaarverslaglegging daar dit aansluit bij het door het bestuur gehanteerde beleid.

De VPV is, evenals vorig jaar, gelijk aan de actuariële contante waarde van de opgebouwde, premievrije en ingegane pensioenen. Bij de vaststelling van de VPV is uitgegaan van marktwaardering. Dit houdt onder andere in dat gerekend is met de termijnstructuur van de actuele nominale marktrente zoals gepubliceerd door DNB.

De pensioenverplichtingen worden berekend volgens overlevingskansen van een generatietafel 2005-2050 inclusief toepassing sterftetrend. Voorheen werd gebruik gemaakt van de overlevingstafel GBM/GBV 1995-2000 zonder toepassing sterftetrend.

Resultaatbepaling

Algemeen

De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de rente-opbrengst vermindert met de kosten; bij de zakelijke waarden wordt, voor wat betreft de aandelen, hieronder verstaan het bruto-dividend, voor aftrek van dividendbelasting, vermindert met de kosten. De interesten van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen van aandelen, leningen op schuldbekentenis en obligaties;

- boetes bij vervroegde aflossingen van leningen op schuldbekentenis;
- valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties.

Kosten van vermogensbeheer

Onder de kosten van vermogensbeheer worden de administratiekosten opgenomen die verband houden met het beheer van de beleggingen.

De keuze voor het beleggen in beleggingsfondsen heeft geleid tot lagere beleggingskosten in de winst- en verliesrekening van Bpf GIL. In de beleggingsfondsen worden echter wel kosten gemaakt die direct ten laste van de betreffende fondsen worden gebracht.

Financiële risico's

De activiteiten van Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen brengen financiële risico's van verscheidene aard met zich mee. Deze risico's vertonen in het algemeen een samenhang met de post pensioenverplichtingen voor eigen rekening. De toereikendheid voor de dekking van de pensioenverplichtingen is afhankelijk van de mate waarin de werkelijke ontwikkelingen van het verzekerdenbestand aansluiten op de uitgangspunten die de basis vormen van de actuariële bepaling van deze post. Deze afwijkingen kunnen worden ingedeeld in de volgende drie categorieën:

- technisch resultaat;
- kostenresultaat;
- beleggingsresultaat.

Technisch resultaat

Het technisch resultaat is het verschil in sterfte, leeftijdsverwachting, partnerkeuze, etcetera, ten opzichte van de uitgangspunten. De bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen gekozen prudente uitgangspunten zijn weergegeven in de toelichting bij deze post. De technische resultaten worden in de toelichting op de balans en de staat van baten en lasten verder uitgewerkt. De actuaris toetst op basis van statistische methoden op de uitgangspunten en de voorziening op toereikendheid. De verklaring van de actuaris is toegevoegd onder de overige gegevens.

Kostenresultaat

Het kostenresultaat betreft het verschil tussen kostenopslagen in de premie en de daadwerkelijke kosten van het pensioenfonds. Het kostenresultaat wordt in de toelichting uitgewerkt.

Beleggingsresultaat

Het beleggingsresultaat betreft het verschil tussen beleggingsopbrengsten en de benodigde interesttoevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen. De beleggingsopbrengsten bestaan uit het directe rendement op de beleggingen zijnde interest en dividend, vermeerderd met de indirecte beleggingsopbrengsten (koersontwikkelingen), verminderd met de beleggingskosten waaronder de bewaar- en beheerkosten.

Bewaking van risico's

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen heeft het vermogensbeheer uitbesteed aan Robeco Institutional Asset Management B.V. Met deze partij is een vermogensbeheerovereenkomst gesloten, waarin de beleggingsrestricties zijn uitgewerkt. Deze beleggingsrestricties zijn een gedetailleerde en concrete uitwerking van de verder in deze paragraaf genoemde restricties. De vermogensbeheerder bewaakt middels haar risicomanagementsysteem de beleggingsportefeuille zodat deze steeds voldoet aan bedoelde restricties.

Het bestuur van de stichting toetst op basis van de rapportages van de vermogensbeheerder of voldaan wordt aan de overeengekomen beleggingsrestricties. Het bestuur bewaakt tevens het voldoen aan wet en regelgeving.

De beleggingsrisico's bestaan voornamelijk uit koersrisico, renterisico, kredietrisico en valutarisico. Het door het bestuur van de stichting gevoerde beleid ten aanzien van deze risico's wordt hierna verder uiteengezet.

Koersrisico

De waarde van de beleggingen fluctueert met de koerswijzigingen van de effecten waarin wordt belegd. Dit risico neemt toe bij een beperking van de spreiding van effecten in de portefeuille. De risico's kunnen verder toenemen wanneer gebruik gemaakt wordt van geschreven optieposities, indien

belegd wordt met geleend geld of indien waardepapieren worden verkocht die het fonds niet bezit (short selling).

Het beleggingsbeleid van de stichting sluit het beleggen met geleend geld uit evenals het verkopen van waardepapieren die de stichting niet bezit. Evenmin staat het beleggingsbeleid het schrijven van opties toe, tenzij het call opties betreft en deze gedekt worden door onderliggende activa.

Renterisico

De waarde van de beleggingen in vastrentende waarden kan fluctueren als gevolg van de verandering in markrentes. In dit verband wordt de duration van de portefeuille gestuurd.

Kredietrisico

Dit risico wordt ook wel aangeduid als debiteurenrisico. De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt ondermeer beïnvloed door de ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de effectenuitgevende instellingen. Met name de door beleggers gemaakte inschatting van de waarschijnlijkheid van het tijdig voldoen van renten en aflossingsverplichtingen door de debiteur is hierbij bepalend.

Ter beperking van het kredietrisico gelden binnen het fonds restricties voor de samenstelling van de vastrentende portefeuilles met beperking tot geografische spreiding, verdeling over verschillende debiteurencategorieën, de minimale kwaliteit van de debiteur ('rating') en voor de omvang van de beleggingen per debiteur.

Valutarisico

De waarde van beleggingen in aandelen en vastrentende waarden wordt beïnvloed door de ontwikkelingen van de valutakoersen waarin de betreffende beleggingen luiden.

Liquiditeitsrisico

Aangezien de som van premies, directe beleggingsopbrengsten en aflossingen van beleggingen in vastrentende waarden de som van uitkeringen en kosten ver te boven gaat, is de kans op een liquiditeitstekort beperkt, temeer daar altijd de mogelijkheid bestaat beursgenoteerde fondsen per direct te verkopen.

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2007	Aankopen/ verstrek- kingen	Verkopen (af)lossingen	Gerealiseerde koers- verschillen	Niet gerealiseerde koers- verschillen	Stand ultimo 2008
Zakelijke waarden						
Aandelen	79.897	88.358	-36.185	-4.863	-40.410	86.797
Vastrentende waarden						
Obligaties	285.919	237.151	-254.099	1.371	35.201	305.543
Derivaten						
FX contracten	2.083	6.893	0	-8.976	4.963	4.963
Futures	0	0	-228	228	0	0
Valutaverschillen banken	0	0	-1.201	1.201	0	0
Overige	0	0	-34	34	0	0
	2.083	6.893	-1.463	-7.513	4.963	4.963
Totaal belegd vermogen	367.899	332.402	-291.747	-11.005	-246	397.303

		2008	2007
[2]	Vorderingen en overlopende activa		
	Premies	1.180	1.141
	Lopende intrest en dividend		
	– Vastrentende waarden	0	3.663
	– Liquide middelen	204	78
	Subtotaal lopende intrest en nog te ontvangen dividend	204	3.741
	Terugvorderbare dividendbelasting	2	0
	Beleggingen	1.447	4.673
	Vooruitbetaalde waardeoverdrachten	0	9
	Te ontvangen rente inzake waardeoverdrachten	0	754
	Overige vorderingen	2	2
	Totaal vorderingen en overlopende activa	2.835	10.320
[3]	Liquide middelen		
	Depotbanken	0	0
	ING Bank N.V.	1.458	6.687
		1.458	6.687
Passiva			
[4]	Reserves		
	Vrije reserve		
	Stand per 1 januari	19.233	-9.673
	Mutatie 1 januari: cumulatief effect stelselwijziging	0	-9.048
	Stand na stelselwijziging	19.233	-18.721
	Vrijval voorziening aanpassing sterftetafels	0	2.253
	Vrijval reserve algemene risico's	0	11.357
	Saldobestemming boekjaar	-84.491	24.344
	Stand per 31 december	-65.258	19.233

	2008		2007	
Reserve premie-egaliserende overgangsregelingen				
Stand per 1 januari	29.592		29.458	
Saldobestemming boekjaar	223		134	
Stand per 31 december	29.815		29.592	
Reserve beleggingsrisico's				
Stand per 1 januari	47.416		47.416	
Saldobestemming boekjaar	2.385		0	
Stand per 31 december	49.801		47.416	
Reserve algemene risico's				
Stand per 1 januari	0		11.357	
Vrijval ten gevolge van overgang naar FTK	0		-11.357	
Stand per 31 december	0		0	
Toeslagreserve				
Stand per 1 januari	1.814		0	
Saldobestemming boekjaar	-1.814		1.814	
Stand per 31 december	0		1.814	
Totaal eigen vermogen	14.358		98.055	
Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt	18.340	105,0%	14.002	105%
Het vereist eigen vermogen bedraagt	49.801	112,9%	36.234	112,9%
De dekkingsgraad is		103,7%		135,0%
De dekkingsgraad is vastgesteld als het totaal vermogen gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen				

		2008	2007
Technische voorzieningen			
[5]	Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening		
	De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening is als volgt opgebouwd		
	– Actieve deelnemers	154.185	100.215
	– Gewezen deelnemers	132.533	95.288
	– Pensioengerechtigden	99.951	84.527
	Totale voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening	386.669	280.030
	Eigen rekening		
	Stand per 1 januari	280.030	281.678
	Cumulatief effect stelselwijziging	0	9.048
	Inkoop backservice- en comingservice aanspraken	17.540	16.635
	Toevoeging in verband met kosten	351	333
	Overgenomen pensioenverplichtingen	10.633	1.642
	Benodigde interesttoevoeging (1 jaars-rente)	13.984	12.083
	Uitkeringen	-12.603	-11.361
	Overgedragen pensioenverplichtingen	-1.832	-8.512
	Vrijgevallen voor kosten	-243	-219
	Resultaat op kanssystemen	-1.261	597
	Indexatie 1 januari 2009/2008	0	5.275
	Wijziging rentetermijnstructuur	78.402	-27.162
	Dotatie voorziening voor zieken	1.960	0
	Correcties en overige mutaties	-292	-7
	Stand per 31 december	386.669	280.030
	Overige technische voorzieningen		
	<i>Voorziening aanpassing sterftetafels</i>		
	Stand per 1 januari	0	2.253
	Cumulatief effect stelselwijziging	0	-2.253
	Stand per 31 december	0	0
	Totaal technische voorzieningen	386.669	280.030

		2008	2007
[6]	Kortlopende schulden en overlopende passiva		
	Vooruitontvangen waardeoverdrachten	79	6.401
	Administratiekosten	57	69
	Accountantskosten	30	29
	Actuariskosten	85	74
	Uitkeringen	0	4
	Loonheffing en sociale premies	291	237
	Overige	27	7
		569	6.821

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Bezoldiging bestuursleden

De bestuursleden van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen hebben in 2008 een vacatievergoeding ontvangen.

Personeel

Gedurende het boekjaar 2008 had Stichting Bedrijfstak-pensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen geen personeelsleden in dienst.

Baten en lasten		2008	2007
[7]	Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds		
Directe beleggingsopbrengsten			
	Zakelijke waarden	2.843	1.545
	Vastrentende waarden	231	6.452
	Derivaten	0	0
	Beheervergoedingen institutionele fondsen	1.235	627
	Subtotaal	4.309	8.624
	Liquide middelen	343	601
	Bijdragen van werkgevers en werknemers	58	78
	FVP bijdragen	3	2
	Waardeoverdrachten	586	22
	Overige	0	0
	Totaal directe beleggingsopbrengsten	5.299	9.327

	2008	2007
Indirecte beleggingsopbrengsten		
Gerealiseerde resultaten		
– zakelijke waarden	-4.863	2.894
– vastrentende waarden	1.371	-3.793
– derivaten	-7.513	9.733
– valutaverschillen	0	-164
	-11.005	8.670
Ongerealiseerde resultaten		
Zakelijke waarden	-40.410	-2.667
Vastrentende waarden	35.201	-11.171
Derivaten	4.963	2.083
	-246	-11.755
Totaal indirecte beleggingsopbrengsten	-11.251	-3.085
Kosten van vermogensbeheer		
Beheerloon	-646	-562
Bewaarloon	-76	-163
	-722	-725
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	-6.674	5.517
[8] Bijdragen van werkgevers en werknemers		
Diverse pensioenregelingen werkgever	22.690	19.668
Diverse pensioenregelingen werknemer	11.344	9.834
Bijdrage FVP regeling	215	150
Inkoopsommen	0	3
	34.249	29.655
De premiebijdragen van werkgevers en werknemers geboren op of na 1-1-1950 plus toetreders vanaf 1-1-2006, bedragen in totaliteit 25% (2007 : 25%) van de pensioengrondslag. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.		
Voor werknemers geboren vóór 1-1-1950 bedraagt de premiebijdrage in totaliteit 19,5% van de pensioengrondslag en 7,5% van het pensioengevend salaris voor de prepensioen regeling (2007 : 19,5% resp. 7,5%).		

	2008	2007
Kostendeekkende premie	21.963	20.552
Gedempte kostendeekkende premie	25.750	22.133
Feitelijke premie	34.249	29.655
De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:		
– actuariel benodigd	17.540	16.635
– in premie begrepen bedrag voor directe kosten	1.757	1.531
– in premie begrepen bedrag voor toekomstige kosten	351	333
– benodigde solvabiliteitsopslag	2.315	2.053
	21.963	20.552
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
– actuariel benodigd	20.827	18.019
– in premie begrepen bedrag voor directe kosten	1.757	1.531
– in premie begrepen bedrag voor toekomstige kosten	417	360
– benodigde solvabiliteitsopslag	2.749	2.223
	25.750	22.133
Bij de bepaling van de aan het boekjaar toe te rekenen premie is rekening gehouden met verleende premiekortingen en/of toeslagen.		
In het boekjaar is een korting verstrekt van	0	0
[9] Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten		
Overgenomen pensioenverplichtingen	11.142	1.734
Overgedragen pensioenverplichtingen	-1.595	-8.560
	9.547	-6.826
[10] Pensioenuitkeringen		
Ouderdomspensioen	-5.217	-4.766
Prepensioen	-5.020	-4.466
Partnerpensioen	-1.829	-1.705
Wezenpensioen	-38	-40
Afkoopsommen	-458	-375
	-12.562	-11.352

		2008	2007
[11]	Mutatie voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening		
	Inkoop backservice- en comingservice aanspraken	-17.540	-16.635
	Toevoeging in verband met kosten	-351	-333
	Overgenomen pensioenverplichtingen	-10.633	-1.642
	Benodigde interesttoevoeging (1 jaars-rente)	-13.984	-12.083
	Uitkeringen	12.603	11.361
	Overgedragen pensioenverplichtingen	1.832	8.512
	Vrijgevallen voor kosten	243	219
	Resultaat op kanssystemen	1.261	-597
	Indexatie 1 januari 2009/2008	0	-5.275
	Wijziging rentetermijnstructuur	-78.402	27.162
	Dotatie voorziening voor zieken	-1.960	0
	Correcties en overige mutaties	292	7
		-106.639	10.696
[12]	Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
	Administratie	-1.134	-1.026
	Accountant (controle jaarrekening)	-27	-22
	Adviserend actuaris	-252	-210
	Certificerend actuaris	-46	-34
	Jurist	-24	-15
	De Nederlandsche Bank	-34	-29
	Bestuur	-37	-70
	Vergaderkosten	-15	-15
	Contributie VB	-16	-14
	Pensioenregister	-5	0
	Overige kosten	-17	-11
		-1.607	-1.446
[13]	Overige baten en lasten		
	Diverse	-11	48
	Saldo van baten en lasten	-83.697	26.292

	2008	2007
Actuariële analyse van het saldo		
Wijziging rentetermijnstructuur	-78.402	27.162
Beleggingsopbrengsten	-20.658	-7.623
Bijdragen	14.601	11.129
Waardeoverdrachten	746	1.100
Kosten	393	331
Uitkeringen	41	10
Kanssystemen	1.691	-717
Toeslagverlening	0	-5.275
Diversen	-2.109	175
	-83.697	26.292

Utrecht, 5 juni 2009

Het bestuur

E. Fischer,
werkgeversvoorzitter

J.A.M. Bergervoet,
werknemersvoorzitter

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Het herstelplan dat Bpf GIL op 30 maart 2009 heeft ingediend bij DNB bevat zowel een korte- als een langetermijnherstelplan.

Uit het herstelplan blijkt herstelkracht. Bij het tot stand komen van het herstelplan is voldaan aan de wettelijke eisen en was evenwichtige belangenbehartiging het uitgangspunt. De verwachting is dat de herstelkracht voldoende is om binnen 3 jaar een dekkingsgraad te bereiken die tenminste gelijk is aan 105%, de som van het minaal vereist eigen vermogen (MVEV) en de pensioenverplichtingen. De verwachte feitelijke dekkingsgraad wordt geschat op 108,4%. Het bestuur heeft er echter voor gekozen om een hersteltermijn van vijf jaar aan te houden in het herstelplan. Hiermee wil het bestuur voorkomen dat de pensioenen na drie jaar verlaagd moeten worden bij onvoldoende herstel van de financiële positie.

De verwachting is dat het herstel zich zodanig voortzet dat binnen de gestelde termijn van 15 jaar de dekkingsgraad zich structureel boven de vereiste dekkingsgraad (ultimo 2008: 112,9%) bevindt. Het pensioenfonds voldoet daarmee aan de wettelijke eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen (VEV).

Financiering

Toeslagbeleid

De indexatie van de opgebouwde ouderdomspensioenen en de indexatie van de premievrije- en ingegane pensioenaanspraken worden in alle gevallen voorwaardelijk toegekend, voor zover de middelen van het fonds dit naar het oordeel van het bestuur toelaten. Het bestuur houdt bij de bepaling van de toelaatbaarheid van indexatie een aantal voorwaarden in acht die nader omschreven

zijn in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van het pensioenfonds.

Premiebeleid

Inzake het premiebeleid kent het fonds een aantal specifieke rapportages.

- op basis van een periodiek uitgevoerde ALM-studie (gemiddeld eens in de vijf jaar) worden de mogelijke scenario's voor het lange termijn premie- en beleggingsbeleid van het fonds vastgesteld. De laatste ALM-studie dateert van 2005. In 2009 zal een nieuwe ALM-studie worden uitgevoerd;
- daarnaast stelt de actuaire jaarlijks een notitie op ten behoeve van de premievaststelling voor de korte termijn (= het volgende boekjaar).

Aan de hand van beide rapportages maakt het bestuur inschattingen over de te verwachten financiële positie van het fonds en wordt het premiebeleid vastgesteld.

Resultaatbestemming

Bepalingen omtrent de resultaatbestemming

Volgens artikel 13 van de statuten dient de jaarrekening een zodanig inzicht te geven, dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent de grootte, de samenstelling en de aanwending van het vermogen, alsmede omtrent het behaalde resultaat.

Conform hoofdstuk 4 van de ABTN dienen de jaarresultaten te worden toegevoegd aan de reserves.

Resultaatverdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2007 als volgt te verdelen:

	2008
Vrije reserve	-84.491
Reserve premie-egalisatie overgangsregelingen	223
Reserve beleggingsrisico's	2.385
Toeslagreserve	-1.814
	-83.697

Uitvoering

De bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten van het fonds en in het reglement. De verdeling van de bevoegdheden tussen het fonds, de vermogensbeheerder en de administrateur zijn contractueel vastgelegd. De administratie van het belegd vermogen is neergelegd bij de vermogensbeheerder van het fonds, Robeco Institutional Asset Management B.V. De deelnemers- en uitkeringsadministratie van het pensioenfonds is opgedragen aan AZL N.V.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Groothandel in Levensmiddelen te Utrecht is aan Towers Perrin Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2008.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over de betrouwbaarheid en volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten, die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of er is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig, dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereiste eigen vermogen en het vereiste eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat er een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot de balansdatum aangegane verplichtingen zal kunnen nakomen.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen, naar mijn mening, een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Met inachtneming van het navolgende ben ik van oordeel, dat er is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is er, ten aanzien van de verplichtingen aangegaan tot de balansdatum, sprake van een dekkingstekort. Het pensioenfonds heeft vóór 1 april 2009 een korte- en langetermijnherstelplan ingediend bij DNB.

De vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Groothandel in Levensmiddelen is naar mijn mening onvoldoende, vanwege een dekkingstekort. Daarbij zijn bepalend de mate van waarschijnlijkheid dat het pensioenfonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen aangegaan tot de balansdatum, in aanmerking nemend het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld, en de in de wet- en regelgeving opgenomen criteria.

Amsterdam, 5 juni 2009

Drs. J.L. Roelfsema AAG
verbonden aan Towers Perrin Netherlands B.V.

Aan: Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Groothandel in Levensmiddelen

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2008 van Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Groothandel in Levensmiddelen te Utrecht bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de staat van baten en lasten over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van mate-

riël belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de stichting. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de entiteit heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Groothandel in Levensmiddelen per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 5 juni 2009

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

H.P. van der Horst RA

Bijlagen

Begrippenlijst

ABTN

Afkorting voor actuariële en bedrijfstechnische nota.

In de ABTN wordt door het bestuur van een pensioenfonds uiteengezet welke actuariële en bedrijfstechnische opzet ten grondslag ligt aan een fonds. Ook wel bedrijfsplan genoemd. Hierin komen drie hoofdonderwerpen aan de orde: de wijze van vaststelling van de verplichtingen jegens de deelnemers, de beleggingsportefeuille en het intern risicobeheersingssysteem.

Accounting standaarden

Raamwerk van verslaggevingsregels voor het opstellen van een jaarrekening en jaarverslag. Met ingang van het verslagjaar 2005 moeten alle beursgenoteerde ondernemingen, banken en verzekeringsmaatschappijen hun geconsolideerde jaarrekening volledig inrichten op basis van International Accounting Standards (IAS), door de IAS Board omgedoopt in International Financial Reporting Standards (IFRS). Het doel van IFRS is om de transparantie en internationale vergelijkbaarheid van de externe financiële verslaggeving te verbeteren. Niet beursgenoteerde rechtspersonen hebben de keuze om of IFRS toe te passen, of de Nederlandse Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Actuariële grondslagen

Wanneer een contante waarde van een reeks toekomstige uitkeringen moet worden bepaald maakt de actuaire gebruik van actuariële grondslagen, zoals: de rekenrente, de kansstelsels: sterfte-, arbeidsongeschiktheids- en revalideringskansen, frequenties van gehuwd zijn, soms ook toekomstige salarisontwikkeling of indexatiebeleid enz.; kostenopslagen (bijvoorbeeld voor administratiekosten en/of uitbetalingskosten).

Actuariële methoden

Methoden om met behulp van actuariële grondslagen de contante waarde te berekenen van een reeks toekomstige uitkeringen of bijdragen.

Actuele waarde

De actuele waarde is voor beleggingen waarvoor dagelijks openbare prijzen worden vastgesteld, zoals aandelen en obligaties, de beurswaarde. Voor andere vastrentende waarden, zoals onderhandse leningen en hypotheek, wordt de actuele waarde benaderd als de contante waarde van de toekomstige nettokasstromen. Als actuele waarde van de beleggingen in vastgoedfondsen wordt de intrinsieke waarde gehanteerd.

ALM

Afkorting voor Asset Liability Management.

Een ALM-studie betreft de analyse van het risicobeheer van de balans tussen activa en de passiva van een pensioenfonds. Deze studie dient te resulteren in de formulering van een strategisch beleggingsbeleid.

Autoriteit Financiële Markten

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is een bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan dat toezicht houdt op het gedrag van de gehele financiële marktsector. De AFM is toezichthouder op de pensioenfondsen voor zover het gaat om het effectentypisch gedragstoezicht.

Beheerloon

Kosten die periodiek door het beleggingsfonds aan de beheerder worden betaald ten laste van het resultaat. Vaak wordt voor het beheer een vergoeding van circa 0,25% per kwartaal in rekening gebracht, waarmee de beheervergoeding op jaarbasis rond de 1% uitkomt.

Benchmark

Vooraf vastgestelde, objectieve maatstaf voor de prestatie van (de beheerder van) een beleggingsportefeuille of pensioenfonds. Een beursindex bijvoorbeeld. De Bpf Gil heeft bij aandelen gekozen voor de regionale indices van MSCI en IFC Investable, terwijl bij vastrentende waarden als benchmark geldt de index JP Morgan Europe, USA en Japan.

Bewaarloon

Kosten die door de bank voor het bewaren van de effecten in rekening worden gebracht. Belegt men in beleggingsfondsen van de huisbank dan wordt vaak geen bewaarloon berekend.

Beurskoers

Marktprijs van een aandeel, obligatie of andere waardepapieren.

Compliance

De gedragscode en/of wettelijke regelingen met betrekking tot koersgevoelige informatie en privé effectentransacties.

Contante waarde

De contante waarde op een bepaald moment van (een serie) betalingen in de toekomst, is het bedrag dat op dat moment aanwezig zou moeten zijn om, rekening houdend met rente-aangroei (rekenrente) en eventuele andere actuariële grondslagen, deze toekomstige betalingen te kunnen verrichten.

Dekkingsgraad

Een maat voor de solvabiliteit van een pensioenfonds. De dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen het aanwezige vermogen enerzijds en de voorziening aanpassing sterftetafels (VAS) verhoogde voorziening pensioenverplichtingen (VPV) anderzijds. Het aanwezige vermogen is hierbij gelijk aan het totaal van de bezittingen vermindert met de schulden. De dekkingsgraad wordt uitgedrukt in een percentage:

$$\text{dekkingsgraad} = \frac{\text{aanwezig vermogen}}{\text{VPV} + \text{VAS}} \times 100\%$$

Een dekkingsgraad van 100% geeft aan dat het beschikbare vermogen juist toereikend is om de voorziening pensioenverplichtingen, de voorziening aanpassing sterftetafels en de reserve algemene risico's te dekken. Indien de dekkingsgraad onder de 100% ligt, is er sprake van onderdekking.

De Nederlandsche Bank

Orgaan dat toezicht houdt op pensioenfondsen en verzekeraars. Het toezicht op verzekeraars is geregeld in de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993, terwijl het toezicht op pensioenfondsen is geregeld in de Pensioen- en spaarfondsenwet, de Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfspensioenregeling en de Wet betreffende verplichte deelneming in een beroepspensioenfonds. De Nederlandsche Bank houdt ook toezicht op pensioenregelingen die door een werkgever rechtstreeks bij een verzekeraar worden ondergebracht. De Nederlandsche Bank is gevestigd in Apeldoorn. In 2004 zijn de Pensioen- & Verzekeringkamer en De Nederlandsche Bank gefuseerd onder de naam 'De Nederlandsche Bank'.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden verstaan: dividend en renteopbrengsten van de beleggingen.

Duration

De gewogen gemiddelde looptijd van de kasstromen van een obligatie, waarbij weging geschiedt op basis van de contante waarde van iedere kasstroom. Duration is een graadmeter voor de rentegevoeligheid van een obligatie. In de regel: hoe langer de looptijd van een obligatie, hoe gevoeliger de koers van die obligatie voor renteveranderingen. Indien men een daling van de rente verwacht is het profijtelijk een obligatie met een zo lang mogelijke duration te kopen, aangezien de koers daarvan het meest zal oplopen.

Effectief rendement

Het effectief rendement houdt naast het couponrendement nog rekening met winst of verlies bij aflossing van een obligatie.

Franchise

In veel pensioenregelingen is een bepaald drempelbedrag opgenomen waarover geen pensioenopbouw plaatsvindt omdat de AOW geacht wordt hierover pensioen te verlenen. Dit bedrag is veelal afgeleid van de uitkeringen krachtens de AOW en wordt dan 'franchise' genoemd.

Herstelplan

Plan van aanpak gericht op het herstel van het dekkingstekort of het reservetekort bij een pensioenfonds. Binnen drie maanden na het ontstaan van de situatie van onderdekking dient het bestuur van het pensioenfonds een herstelplan bij De Nederlandsche Bank te hebben ingediend. Het herstelplan dient zodanige maatregelen te omvatten, dat de situatie op grond waarvan een herstelplan moet worden opgesteld binnen drie jaar is beëindigd. Dit heet een kortetermijnherstelplan. Ook in geval van een reservetekort dient een pensioenfonds binnen drie maanden na het ontstaan hiervan een herstelplan bij De Nederlandsche Bank in te dienen, indien de actuariële- en bedrijfstechnische nota van het pensioenfonds niet voorziet in toereikende maatregelen bij een reservetekort. De termijn die in het herstelplan mag worden aangehouden voor herstel van het reservetekort bedroeg op grond van de Actuariële Principes Pensioenfonds twee tot acht jaar, afhankelijk van de aard en omvang van de opgetreden reservetekorten. Deze termijn is op grond van het FTK 15 jaar geworden. Dit wordt een langetermijnherstelplan genoemd.

Herverzekering

Het door een pensioenfonds geheel of gedeeltelijk onderbrengen van een pensioenregeling in een levensverzekeringsovereenkomst en/of het door een pensioenfonds onderbrengen van extra hoge risico's bij een levensverzekeraar, zoals overlijden- en invaliditeitsrisico's van deelnemers.

Index

Cijfer dat een gewogen gemiddelde uitdrukt en waaraan men kan zien hoe een grootheid (bijvoorbeeld de beurskoersen in Amsterdam) zich ontwikkeld heeft.

Indexatie / Toeslag

Hieronder wordt verstaan de aanpassing van de ingegane pensioenen en/of premievrije aanspraken (voor pensioengang) op basis van de stijging of daling van een indexcijfer dan wel een vast percentage.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten vallen de gerealiseerde verkoopresultaten inclusief valutaresultaten en de niet gerealiseerde herwaarderingsresultaten.

Intrinsieke waarde

De intrinsieke waarde per aandeel is de 'werkelijke' waarde van dat aandeel, afgeleid van de onderliggende beleggingen. De intrinsieke waarde wordt berekend door de waarde van de activa (bezittingen) te verminderen met de passiva (schulden) en het saldo te delen door het aantal uitstaande aandelen.

Koopsom

Een koopsom is een eenmalige betaling die aan de uitvoerder van de pensioenregeling is verschuldigd en waarvoor een bepaalde pensioenaanspraak wordt ingekocht. In beginsel is een koopsom dus een eenmalige betaling en een premie een periodieke betaling. Zowel premies als koopsommen dienen hetzelfde doel, namelijk de financiering van de pensioenen.

Nominale waarde

De op het stuk (aandeel of obligatie) aangegeven waarde. Bij een koers van 100 (= 100%) is de prijs van het waardepapier gelijk aan de nominale waarde.

Pensioenregister

Een register dat moet worden opgezet door de pensioenuitvoerders gezamenlijk. Het pensioenregister maakt het burgers mogelijk om via één ingang een totaaloverzicht te krijgen van alle bij pensioenfonds en pensioenverzekeraars in collectieve regelingen opgebouwde pensioenaanspraken alsmede de AOW-uitkering. Het register laat bovendien zien waar het pensioen is opgebouwd en waar de burger terecht kan voor meer informatie. De bedoeling is dat in de toekomst ook derde pijler producten (levensverzekeringen gericht op pensioen) zichtbaar worden in het pensioenregister. Het pensioenregister dient uiterlijk op 1 januari 2011 operationeel te zijn.

Pensioenwet

De wet die met ingang van 1 januari 2007 de Pensioen- en spaarfondsenwet heeft vervangen.

Premievrije aanspraken

Indien het deelnemerschap aan een pensioenregeling eindigt, anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioenleeftijd, verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op ouderdoms- en nabestaandenpensioen. Een andere vorm van premievrije aanspraak is het bijzonder partnerpensioen dat de gewezen partner ontvangt bij scheiding/einde partnerschap.

Principes interne beheersing

Door de Pensioen- & Verzekeringskamer gemaakte principes waaraan elk pensioenfonds moet voldoen en die betrekking hebben op de interne beheersing. Onder interne beheersing wordt verstaan dat het bestuur van het pensioenfonds zijn risico's heeft beschreven c.q. geanalyseerd en deze vervolgens ook beheerst. Indien deze risico's kunnen worden gelocaliseerd bij externe partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed –zoals de administrateur en vermogensbeheerder– trekt het bestuur zijn beheersingsmaatregelen naar die partijen door.

Reële rente

Het verschil tussen het fondsrendement en de (loon- of prijs-)inflatie. Bij de premiestelling wordt verondersteld dat het fondsrendement ten minste gelijk is aan de som van de rekenrente en de inflatie. In dat geval kan de last uit hoofde van indexering worden gefinancierd uit het verschil tussen het fondsrendement en de rekenrente.

Rekenrente

De rekenrente is het fictieve percentage dat het belegde pensioenvermogen wordt geacht op te brengen in de toekomst en waarvan bij de berekening van de contante waarden wordt uitgegaan.

Rendement

Het positieve of negatieve resultaat dat een verzekeringsmaatschappij of een pensioenfonds behaalt met de belegging van daartoe beschikbare middelen.

Rentetermijnstructuur

De rentetermijnstructuur, of yield curve, is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds. Een normale rentetermijnstructuur heeft een stijgend verloop. Als iemand zijn geld voor een langere periode uitleent, eist hij normaliter een hogere vergoeding dan bij een lening over een korte termijn.

Reservetekort

Bij een reservetekort is er voldoende vermogen om de netto voorziening pensioenverplichtingen en de reserves voor kosten en algemene risico's te dekken, maar er is geen of onvoldoende reserve beleggingsrisico's aanwezig.

Rijping

De mate van rijping van een fonds wordt veelal uitgedrukt in de draagvlakratio. Deze ratio geeft de verhouding weer tussen de voorziening pensioenverplichtingen (VPV) en de ontvangen premie (BG):

$$\text{draagvlakratio} = \frac{\text{VPV}}{\text{ontvangen premie}}$$

De draagvlakratio is laag voor een jong, startend fonds. In de loop van de tijd neemt deze ratio toe, doordat het aandeel gepensioneerden in het deelnemersbestand stijgt.

SAS 70-rapportage

SAS 70 is een internationaal geaccepteerde auditing standaard van het American Institute of Certified Public Accountants (AICPA) en stelt service organisaties in staat om klanten, middels een formeel SAS 70-rapport, op een uniforme wijze een gedetailleerd inzicht te geven in de beheersmaatregelen en processen.

Solvabiliteit

Het vermogen om (nu en op termijn) aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Sterftetafels

Geven aan wat de levens- en sterftekansen zijn van mannen en vrouwen in Nederland, afhankelijk van de bereikte leeftijd. Ze worden gebruikt bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen door de actuaire.

Totaal rendement

Het totaal rendement van een belegging is samengesteld uit de koerswinst of het koersverlies (indirecte beleggingsopbrengsten) over de beschouwde periode, terwijl de directe beleggingsopbrengsten (dividend, rente, aflossingen, huur en dergelijke uitkeringen) meteen worden herbelegd en tijdsgewogen in het totaal rendement worden meegenomen. Het totaal rendement wordt uitgedrukt in een percentage ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen.

Uitruil

Meestal de omzetting van het pensioenvermogen, bestemd om te zijner tijd te worden gebruikt voor het doen van periodieke uitbetalingen van nabestaandenpensioen, in een hoger of eerder ingaand ouderdomspensioen.

Vastrentende waarden

Hypotheek, leningen op schuldbekentenis en obligaties.

Verzekeringstechnische risico's

Bij het verzekeren van pensioenaanspraken loopt een fonds een langlevensrisico voor het ouderdomspensioen als verzekerden langer leven dan volgens de gebruikte overlevingstafel wordt verwacht. Voor het nabestaandenpensioen loopt het fonds een kortlevensrisico als de verzekerden korter leven dan volgens de overlevingstafel wordt verwacht. Ook kan het invaliditeitsrisico worden gerekend tot de verzekeringstechnische risico's van fondsen.

Volatiliteit

De beweeglijkheid van beurskoersen.

Zakelijke waarden

Aandelen, converteerbare obligaties en onroerend goed(fondsen).

Z-score

Voor het bepalen van een Z-score wordt voorafgaand aan een nieuw beleggingsjaar een normportefeuille vastgesteld, waarin rekening wordt gehouden met de risico's die het bestuur van het bedrijfstakpensioenfonds kan en wil nemen. Aan het eind van elk beleggingsjaar wordt het feitelijk behaalde rendement op beleggingen vergeleken met het rendement van de normportefeuille. Aan de hand van de som van opeenvolgende jaarlijkse Z-scores, gedeeld

door de wortel van het aantal jaren worden de beleggingsresultaten getoetst. Werkgevers kunnen een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds verlaten als de beleggingsresultaten, gemeten over vijf jaar, onvoldoende zijn.